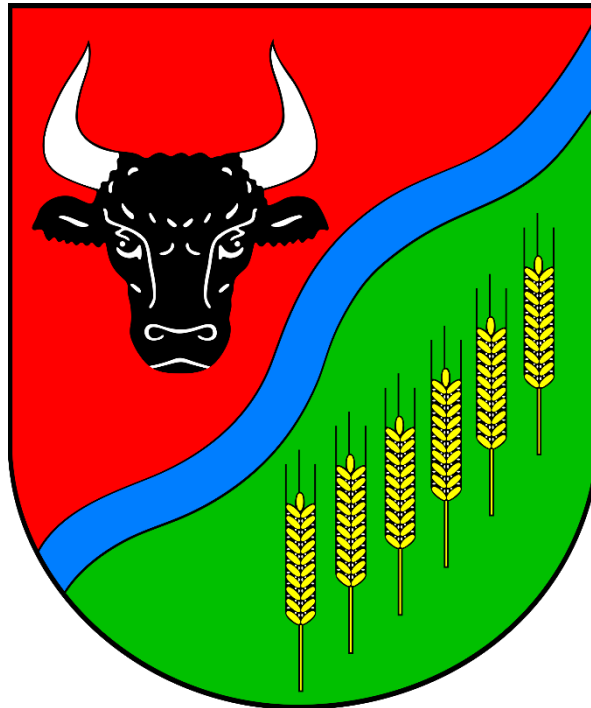

**Załącznik
do Uchwały Nr XXVI/88/2021
Rady Powiatu Grudziądzkiego
z dnia 23 czerwca 2021 r.**

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021 – 2030**

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Tryb przygotowania Strategii	5
1.1. Podstawy prawne dokumentu	5
1.2. Prace nad dokumentem	6
2. Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie grudziądzkim z prognozą zmian	8
2.1. Ogólna charakterystyka powiatu grudziądzkiego	8
2.1.1. Położenie geograficzne i walory turystyczne	8
2.1.2. Demografia	10
2.1.3. Lokalna gospodarka i rynek pracy	17
2.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna	20
2.1.5. Oświata i opieka nad dziećmi	24
2.1.6. Ochrona zdrowia	29
2.1.7. Kultura, sport i rekreacja	30
2.1.8. Bezpieczeństwo publiczne	31
2.1.9. Organizacje pozarządowe	32
2.2. Problemy społeczne na terenie powiatu grudziądzkiego	32
2.2.1. Identyfikacja problemów społecznych	32
2.2.2. Ubóstwo	33
2.2.3. Bezrobocie	34
2.2.4. Bezdomność	35
2.2.5. Uzależnienia	36
2.2.6. Przemoc w rodzinie	37
2.2.7. Niepełnosprawność, długotrwałe lub ciężkie choroby	39
2.2.8. Problemy związane z macierzyństwem i wielodzietnością	45
2.2.9. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	45
2.2.10. Problemy związane z zapewnieniem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców	47
2.2.11. Inne problemy społeczne	51
2.3. Rozwiązywanie problemów społecznych w powiecie grudziądzkim	53
2.3.1. Instytucje i organizacje działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	53
2.3.2. Gminne i Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	54
2.3.3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu	55
2.4. Wnioski z diagnozy. Analiza SWOT	55

3.	Rozwiązywanie problemów społecznych w latach 2021-2030	57
3.1.	Misja społeczna powiatu grudziądzkiego	57
3.2.	Cele strategiczne	58
3.3.	Cele operacyjne i zadania	58
3.4.	Wskaźniki realizacji zadań	60
3.5.	Sposób realizacji Strategii i ramy finansowe	62
3.6.	Monitoring i ewaluacja	63
3.7.	Finansowanie Strategii	64

Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym i kluczowym dokumentem w obszarze zadań publicznych powiatu związanych z pomocą społeczną, pieczę zastępczą oraz wspieraniem osób z niepełnosprawnościami. Obowiązek jej uchwalenia wynika wprost z przepisów obowiązującego prawa, jednak potrzeba jej przygotowania, przyjęcia i wdrożenia w życie wynika również z zaangażowania władz powiatu oraz instytucji samorządowych w pracę na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców poprzez diagnozowanie i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych.

Z uwagi na swój nadrzędny charakter nad poszczególnymi programami pomocy społecznej, wspierania osób z niepełnosprawnościami oraz innymi, których celem jest integracja oraz ochrona osób z grup szczególnego ryzyka, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjmuje charakter „mapy drogowej” – swoistego zbioru celów, do osiągnięcia których należy podążać za pomocą zaplanowanych w przemyślany sposób kroków. Szczególny tryb jej opracowania i realizacji, wymagający zasięgnięcia opinii gmin tworzących powiat, gwarantuje, że dokument nie jest zbiorem narzucanych z góry, oderwanych od rzeczywistości wytycznych ani mających wyłącznie charakter życzeniowy, niemożliwych do zrealizowania wskaźników, lecz wspólnie wypracowanym i powszechnie akceptowanym drogowskazem.

Z końcem 2020 roku upłynął termin realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014-2020, przyjętej przez Radę Powiatu Grudziądzkiego w dniu 26 marca 2014 r. w drodze uchwały Nr XXIII/10/2014. Istnieje zatem właściwy moment na wytyczenie aktualnych kierunków i zadań w zakresie rozwiązywania i łagodzenia niepokojących zjawisk społecznych na terenie powiatu z wykorzystaniem doświadczeń płynących z realizacji ww. dokumentu.

1. Tryb przygotowania Strategii

1.1. Podstawy prawne dokumentu

Obowiązek opracowania przez powiat strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.). Ponadto w art. 19 pkt 1 ww. ustawa wskazuje, iż „do zadań własnych powiatu należy opracowania i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”.

Strategia jest więc dokumentem nadrzędnym, który integruje przyjmowane przez Powiat programy działań w sferze społecznej, a dodatkowo harmonizuje działania z pracami ośrodków pomocy społecznej gmin powiatu grudziądzkiego.

Ustawa o pomocy społecznej określa również zawartość strategii. Dokument powinien – zgodnie z wymogami ustawowymi, określonymi w art. 16b ust. 2 – zawierać:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych musi być zgodna z głównymi założeniami, wartościami i zasadami pomocy społecznej. Ma umożliwiać osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Ponadto ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zwraca również uwagę na obowiązek współpracy organów administracji publicznej, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi (art. 2 ust. 2). Takie działania, wdrażane również w powiecie grudziądzkim, mają przyczynić się do bardziej efektywnej realizacji zadań publicznych.

Przepisy prawa nie określają ram czasowych, na jakie przyjmowana jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, pozostawiając dowolność organowi ją uchwalającemu. Z praktycznego punktu widzenia optymalnym rozwiązaniem wydaje się określenie 10-letniego horyzontu czasowego jako właściwego na wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie realizację zaplanowanych celów strategicznych.

Jednocześnie należy podkreślić, iż Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 stanowi nadrzędny dokument w sferze społecznej, zgodny z programami działań opracowywanymi z myślą o węższych horyzontach czasowymi, takimi jak:

- 1) Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- 2) Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej;
- 3) Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 4) Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego jest rozszerzenie i pogłębienie celów strategicznych związanych z zapewnieniem wysokiej jakości pomocy społecznej, zapisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Grudziądzkiego. Dokument na lata 2014-2020 został przyjęty Uchwałą Nr XXV/22/2014 Rady Powiatu Grudziądzkiego z dnia 29 września 2014 r.

1.2. Prace nad dokumentem

Kluczową rolę w przygotowaniu dokumentu odegrało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, które stanowi główny podmiot odpowiedzialny za wdrażanie dokumentu.

Uchwałą Nr 54/93/2020 Zarządu Powiatu Grudziądzkiego z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 powołano do składu ww. Zespołu następujące osoby reprezentujące samorząd powiatowy, powiatowe jednostki organizacyjne działające w zakresie przedmiotowym regulowanym w Strategii oraz inne kluczowe instytucje i organizacje:

- 1) Barbara Dobek – przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej Rady Powiatu Grudziądzkiego;
- 2) Bożena Grabda – kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- 3) Izabela Przanowska – dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wydrznie;
- 4) Krystyna Kaczorowska – prezes Koła Polskiego Związku Niewidomych w Grudziądzu, przedstawiciel Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- 5) nadkom. Hanna Hydzik – specjalista Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu;
- 6) Anna Laskowska – doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy w Grudziądzu;
- 7) Katarzyna Pyszora – prezes Fundacji „Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych” w Łasinie;
- 8) Sylwia Jaszewska – wiceprezes Stowarzyszenia „Uśmiech” w Grucie;
- 9) Jarosław Poznański – kierownik Wydziału Rozwoju, Edukacji i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Grudziądzu.

Członkowie Zespołu w drodze konsensusu uznali za priorytetowe następujące obszary społeczne:

- 1) rynek pracy i bezrobocie;
- 2) przemoc w rodzinie i przestępczość;
- 3) niepełnosprawność;
- 4) piecza zastępcza.

Identyfikując problemy społeczne w powiecie grudziądzkim oparto się na kategoriach problemów społecznych, z powodu których można uzyskać wsparcie pomocy społecznej. Diagnozę społeczną pogłębiono, bazując na danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, innych instytucji powiatowych, urzędów gmin oraz ośrodków pomocy społecznej, a także danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Istotną częścią prac nad dokumentem ustanowiono etap konsultacji społecznych. Wypełniono ustawowy wymóg, o którym mówi art. 19 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, a więc przygotowano strategię po konsultacjach z właściwymi terytorialnie gminami, które miały wpływ na jej kształt na etapie tworzenia i którym udostępniono ostateczną wersję dokumentu w celu naniesienia uwag.

Zadbano również o spójność niniejszego dokumentu z analogicznymi opracowaniami poszczególnych gmin, a więc ze:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Grudziądz w latach 2014-2022;
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Łasin na lata 2021-2028;
- 3) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński w latach 2014-2020;
- 4) Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogóźno w latach 2015-2021;
- 5) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Świecie nad Osa na lata 2017-2027.

Spójność dokumentów oparto na zgodności założeń oraz celów strategicznych i operacyjnych.

2. Diagnoza sytuacji społecznej w powiecie grudziądzkim z prognozą zmian

2.1. Ogólna charakterystyka powiatu grudziądzkiego

2.1.1. Położenie geograficzne i walory turystyczne

Powiat grudziądzki położony jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w większości na prawym brzegu Wisły (na lewym leży Kępa Szynyska). Graniczy od północy z powiatem kwidzyńskim (województwo pomorskie), od wschodu z powiatami: iławskim i nowomiejskim (województwo warmińsko-mazurskie), od południowego wschodu i od południa z powiatami: brodnickim, wąbrzeskim i chełmińskim (województwo kujawsko-pomorskie). Od zachodu sąsiaduje z gminą-miasto Grudziądz, zaś znajdująca się po drugiej stronie Wisły Kępa Szynyska graniczy z powiatem świeckim (województwo kujawsko-pomorskie).

Największą część powierzchni powiatu grudziądzkiego (ponad 76%) stanowią powierzchnie rolne. Grunty leśne obejmują blisko 16% terenu powiatu.

Do niepodważalnych atutów powiatu, wykorzystywanych w jego promocji, należą: urzekające urodą zabytki, malownicze krajobrazy i bogactwo przyrodnicze.

Ryc. nr 1. Gminy powiatu grudziądzkiego

Powiat zajmuje powierzchnię 728,4 km². Należy do mniejszych powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Tworzą go gminy: Rogóżno (na północy), Łasin (na północnym wschodzie), Świecie nad Osą (na południowym wschodzie), Radzyń Chełmiński (na południu) i okalająca teren gminy-miasto Grudziądz gmina Grudziądz (na zachodzie, wzdłuż Wisły). W centralnej części powiatu, otoczona pięcioma gminami, znajduje się gmina Gruta.

Cztery spośród sześciu gmin to gminy wiejskie (Grudziądz, Gruta, Rogóżno, Świecie nad Osą), a dwie – miejsko-wiejskie (Łasin, Radzyń Chełmiński).

Tabela nr 1. Gminy powiatu grudziądzkiego

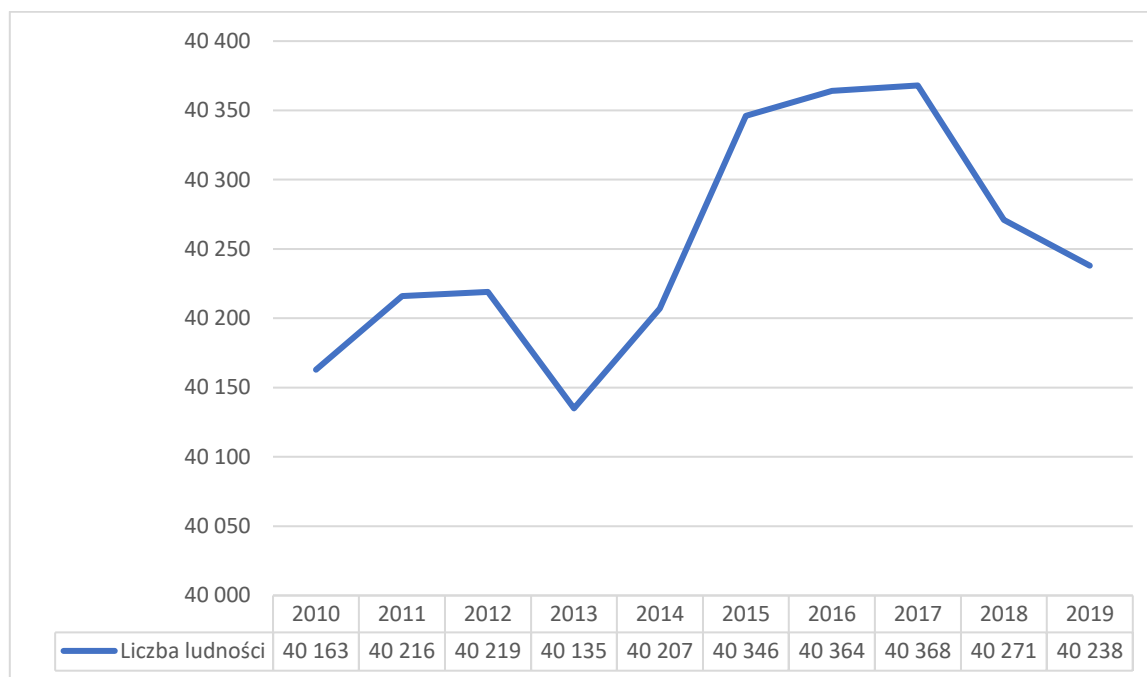
	Urząd Gminy Grudziądz ul. Wybickiego 38 86-300 Grudziądz https://grudziadz.ug.gov.pl	powierzchnia: 165,33 km ² liczba ludności: 12.954 (31.12.2019)
	Urząd Gminy Gruta Gruta 244 86-330 Mełno https://gruta.pl	powierzchnia: 123,77 km ² liczba ludności: 6.396 (31.12.2019)
	Urząd Gminy Rogóżno Rogóżno 91b 86-318 Rogóżno https://rogozno.ug.gov.pl	powierzchnia: 115,74 km ² liczba ludności: 4.241 (31.12.2019)
	Urząd Gminy Świecie nad Osą Świecie nad Osą 1 86-341 Świecie nad Osą https://www.swicienadosa.pl	powierzchnia: 94,67 km ² liczba ludności: 4.170 (31.12.2019)
	Urząd Miasta i Gminy w Łasinie ul. Radzyńska 2 86-320 Łasin https://lasin.pl	powierzchnia: 136,58 km ² liczba ludności: 7.839 (31.12.2019)
	Urząd Miasta i Gminy w Radzynie Chełmińskim Plac Towarzystwa Jaszczurczego 9 87-220 Radzyń Chełmiński https://radzynchelminski.eu	powierzchnia: 90,7 km ² liczba ludności: 4.683 (31.12.2019)

2.1.2. Demografia

Kwestie demograficzne stanowią istotny kontekst zmian społecznych, będąc zarówno ich skutkiem, jak i przyczyną. Stąd stanowią one ważny element diagnozy problemów społecznych.

Ryc. nr 2. Liczba mieszkańców powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2019

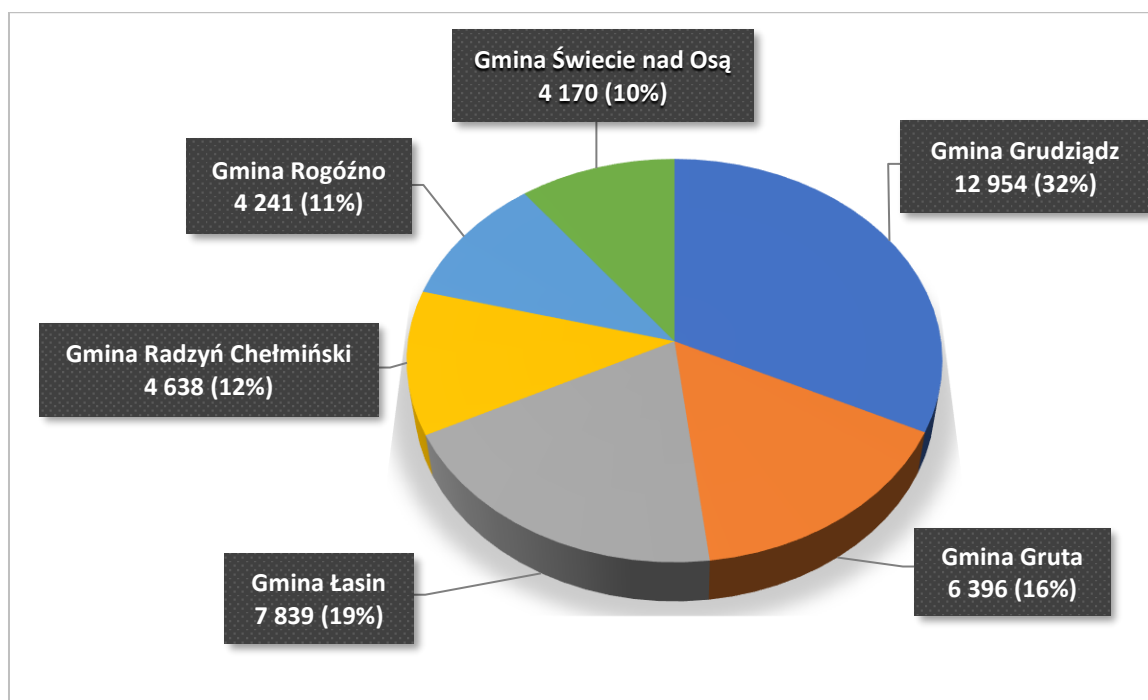

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Na koniec 2019 roku na terenie powiatu grudziądzkiego mieszkało 40.238 osób. Liczbę ludności można określić jako stabilną. Roczne wahania wynoszą od kilku do kilkudziesięciu mieszkańców i nie wykazują jednoznacznej tendencji wzrostowej ani spadkowej. W powiecie grudziądzkim od wielu lat mieszka nieco ponad 40 tysięcy osób.

Ryc. nr 3. Udział ludności poszczególnych gmin w ogóle ludności powiatu grudziądzkiego na dzień 31 grudnia 2019 r.

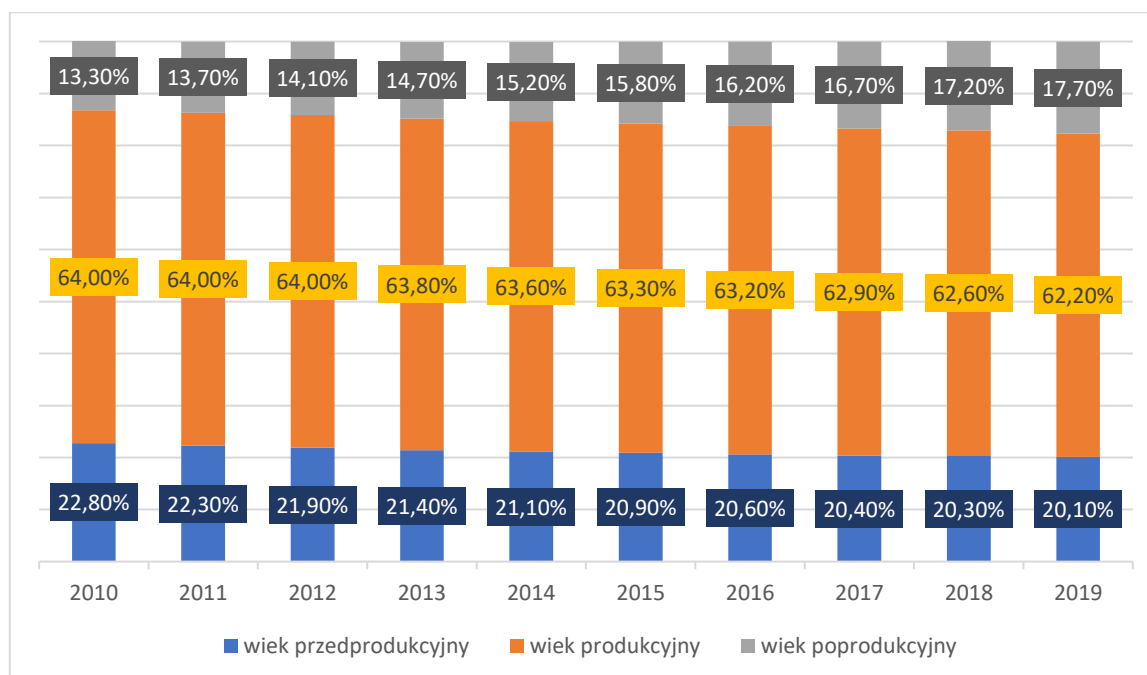

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Największą pod względem liczby mieszkańców gminą powiatu grudziądzkiego jest gmina Grudziądz – 12.954 (co stanowi 32,19% ogółu), a drugą w kolejności jest gmina Łasin – 7.839 (19,48%), w tym miasto – 3.197 i obszar wiejski – 4.642. Kolejno plasują się: gmina Gruta – 6.396 (15,90%), gmina Radzyń Chełmiński – 4.638 (11,53%), w tym miasto – 1.813 i obszar wiejski – 2.825, oraz gmina Rogóźno – 4.241 (10,54%). Najmniejszą liczbę mieszkańców w powiecie ma gmina Świecie nad Osą – 4.170 (10,36%).

Ryc. nr 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogóle ludności powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2019

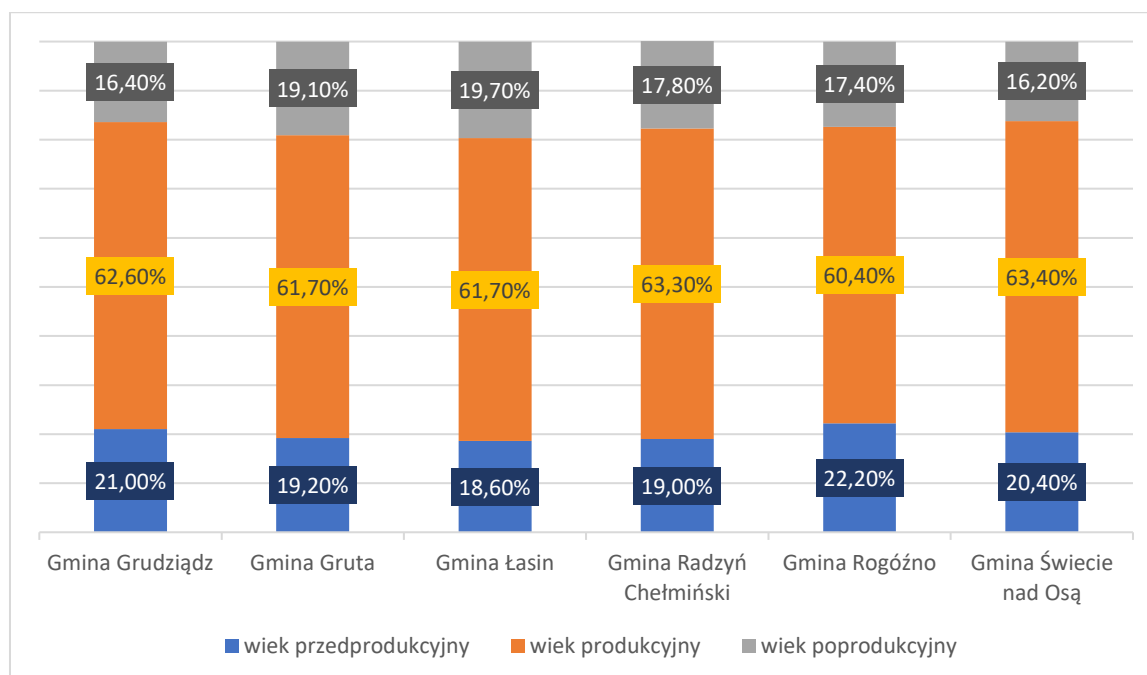
Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Analizując dane z lat 2010-2019, zauważyć można systematyczny spadek udziału ludności wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w ogóle ludności – od 22,8% w 2010 r. do 20,1% w 2019 r. Identyczne zjawisko zachodzi również w przypadku ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 19-59 lat), gdzie na przestrzeni 10 lat udział spadł z 64% do 62,2%.

Konsekwentnie przybywa bowiem mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej). Ich udział w ogóle ludności wzrósł od 13,3% w 2010 r. do 17,7% w 2019 r. Mamy więc do czynienia z szybkim starzeniem się społeczeństwa, co nie pozostaje bez wpływu na charakter i natężenie problemów społecznych, które należy uwzględnić w niniejszym dokumencie.

Ryc. nr 5. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogólnej ludności poszczególnych gmin powiatu grudziądzkiego w roku 2019

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Spośród gmin powiatu grudziądzkiego najwyższym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym może pochwalić się gmina Rogóźno (22,2%), zaś w wieku produkcyjnym – gmina Świecie nad Osą (63,4%). Z kolei największy wskaźnik mieszkańców w wieku poprodukcyjnym należy do gminy Łasin (19,7%).

Główne czynniki wpływające na liczbę ludności to ruch naturalny (urodzenia i zgony) oraz migracje.

Tabela nr 2. Urodzenia żywe na 1000 ludności w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat grudziądzki	11,93	11,39	12,22	10,10	11,33	10,02	9,50	10,09	10,42	8,44
Gmina Grudziądz	10,97	11,06	12,30	9,53	11,62	7,53	10,00	9,01	10,08	5,93
Gmina Gruta	11,14	11,04	13,78	9,87	11,59	10,08	9,34	9,32	10,34	9,98
Gmina Łasin	11,64	10,75	11,04	9,94	10,83	12,11	9,14	11,19	10,30	9,13
Gmina Radzyń Chełmiński	15,53	10,71	11,23	11,10	9,91	10,80	7,32	9,95	10,25	10,10
Gmina Rogóźno	13,97	14,74	10,23	12,20	13,27	9,59	12,61	12,38	12,07	10,19
Gmina Świecie nad Osą	10,20	11,60	14,95	9,23	10,76	12,53	8,36	10,28	10,32	8,82

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela nr 3. Zgony na 1000 ludności w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat grudziądzki	7,76	8,88	8,78	8,64	8,57	9,22	8,83	8,41	9,55	9,23
Gmina Grudziądz	6,57	7,57	7,92	7,19	8,55	7,04	8,23	6,78	8,11	6,79
Gmina Gruta	7,63	9,66	7,65	7,29	7,77	10,69	8,12	8,10	8,49	11,85
Gmina Łasin	9,26	9,19	10,32	9,34	10,34	10,52	8,64	10,69	11,17	10,90
Gmina Radzyń Chełmiński	9,28	10,31	8,37	11,71	7,23	10,17	10,25	9,52	9,40	10,53
Gmina Rogóźno	6,98	8,56	9,04	8,61	7,11	9,59	6,66	7,86	10,89	9,25
Gmina Świecie nad Osą	7,26	9,32	10,12	9,92	9,35	9,28	12,54	8,64	11,25	8,10

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela nr 4. Przyrost naturalny na 1000 ludności w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	0,9	0,3	0,0	-0,5	0,0	-0,7	-0,1	0,0	-0,7	-0,9
Powiat grudziądzki	4,17	2,51	3,43	1,47	2,76	0,80	0,67	1,69	0,87	-0,80
Gmina Grudziądz	4,41	3,49	4,38	2,34	3,07	0,49	1,77	2,23	1,97	-0,86
Gmina Gruta	3,51	1,38	6,12	2,58	3,81	-0,61	1,23	1,22	1,85	-1,87
Gmina Łasin	2,38	1,55	0,72	0,61	0,49	1,59	0,49	0,50	-0,88	-1,77
Gmina Radzyń Chełmiński	6,25	0,40	2,86	-0,62	2,68	0,62	-2,93	0,42	0,85	-0,43
Gmina Rogóźno	6,98	6,18	1,19	3,59	6,16	0,00	5,95	4,52	1,18	0,95
Gmina Świecie nad Osą	2,95	2,27	4,83	-0,69	1,40	3,25	-4,18	1,63	-0,94	0,72

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Od 2012 roku w Polsce mamy do czynienia z zerowym lub ujemnym przyrostem naturalnym, chociaż podejmowane są działania mające na celu poprawę sytuacji (np. program Rodzina 500+).

Co ciekawe, przyrost naturalny w powiecie grudziądzkim ogółem od wielu lat miał wynik dodatni. Ujemny wynik w latach 2010-2018 odnotowano trzykrotnie w gminie Świecie nad Osą (2013, 2016, 2018), dwukrotnie w gminie Radzyń Chełmiński (2013, 2016), zaś jednokrotnie w gminach Gruta (2015) i Łasin (2018). W 2019 roku ujemny przyrost odnotowano już w czterech gminach: Grudziądz, Gruta, Łasin i Radzyń Chełmiński, co przełożyło się na pierwszy od lat ujemny przyrost naturalny w powiecie grudziądzkim.

Tabela nr 5. Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w powiecie grudziądzkim

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Małżeństwa	6,4	6,0	6,1	5,3	5,9	5,7	4,2	5,4	5,2	4,4
Rozwody	1,6	1,3	0,8	1,2	1,0	1,1	1,2	1,4	1,4	1,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela nr 6. Zameldowania ogółem w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat grudziądzki	626	630	602	609	635	bd.	523	547	591	650
Gmina Grudziądz	305	353	275	273	325	bd.	282	279	365	369
Gmina Gruta	71	63	91	93	52	bd.	61	85	57	87
Gmina Łasin	86	77	95	87	101	bd.	61	63	55	72
Gmina Radzyń Chełmiński	66	50	66	70	65	bd.	52	43	39	45
Gmina Rogóźno	69	56	52	55	55	bd.	44	41	48	41
Gmina Świecie nad Osą	29	31	23	31	37	bd.	23	36	27	36

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela nr 7. Wymeldowania ogółem w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat grudziądzki	694	678	738	765	749	bd.	606	679	711	682
Gmina Grudziądz	248	225	244	272	257	bd.	196	232	209	192
Gmina Gruta	100	81	96	139	102	bd.	102	119	139	115
Gmina Łasin	142	150	145	130	164	bd.	126	129	136	143
Gmina Radzyń Chełmiński	79	88	97	93	92	bd.	62	102	84	92
Gmina Rogóźno	56	53	86	73	73	bd.	64	31	71	61
Gmina Świecie nad Osą	69	81	70	58	61	bd.	56	66	72	79

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Tabela nr 8. Saldo migracji w powiecie grudziądzkim

Jednostka samorządu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat grudziądzki	-68	-48	-136	-156	-114	bd.	-83	-132	-120	-32
Gmina Grudziądz	57	128	31	1	68	bd.	86	47	156	177
Gmina Gruta	-29	-18	-5	-46	-50	bd.	-41	-34	-82	-28
Gmina Łasin	-56	-73	-50	-43	-63	bd.	-65	-66	-81	-71
Gmina Radzyń Chełmiński	-13	-38	-31	-23	-27	bd.	-10	-59	-45	-47
Gmina Rogóźno	13	3	-34	-18	-18	bd.	-20	10	-23	-20
Gmina Świecie nad Osą	-40	-50	-47	-27	-24	bd.	-33	-30	-45	-43

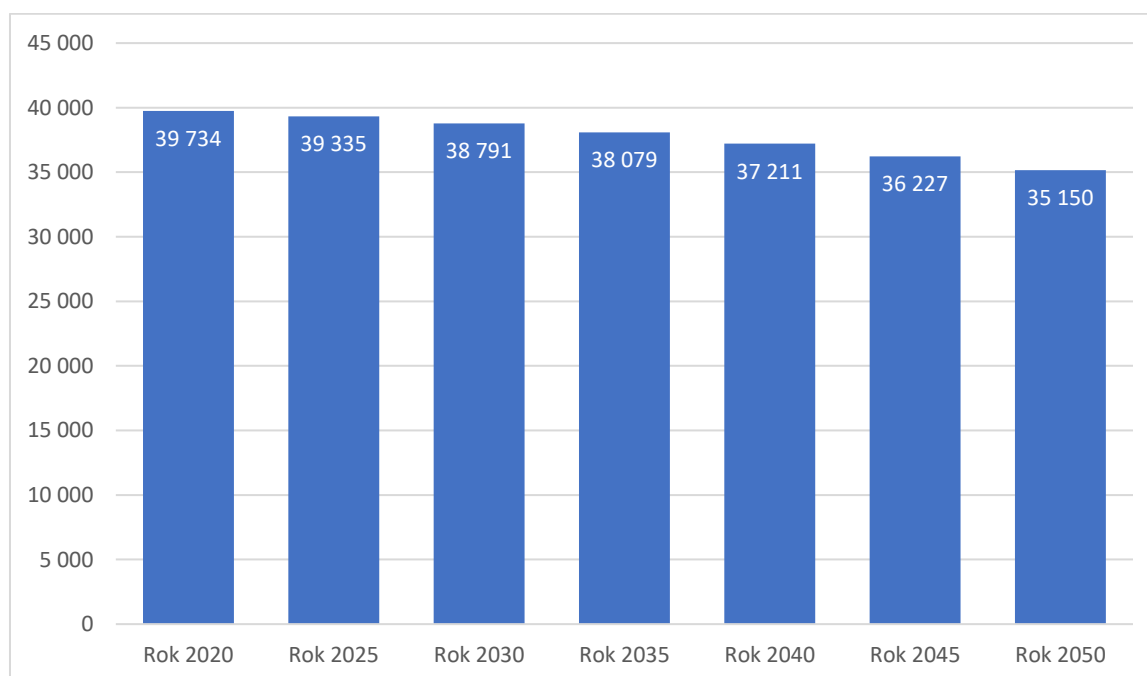
Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze względu na niedostateczną jakość danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały za 2015 r., dane te, a także dane o migracjach długookresowych, nie zostały opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny.

Saldo migracji (różnica między zameldowaniami i wymeldowaniami) w powiecie grudziądzkim od lat przyjmuje wynik ujemny. Na tle wszystkich gmin stałym dodatnim saldem wyróżnia się gmina Grudziądz, która stanowi tzw. gminę obwarzankową. Jej tereny otaczają gminę-miasto Grudziądz i stanowią atrakcyjne miejsce do osiedlenia dla mieszkańców Grudziądza.

W 2014 roku Główny Urząd Statystyczny opracował prognozę demograficzną dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050.

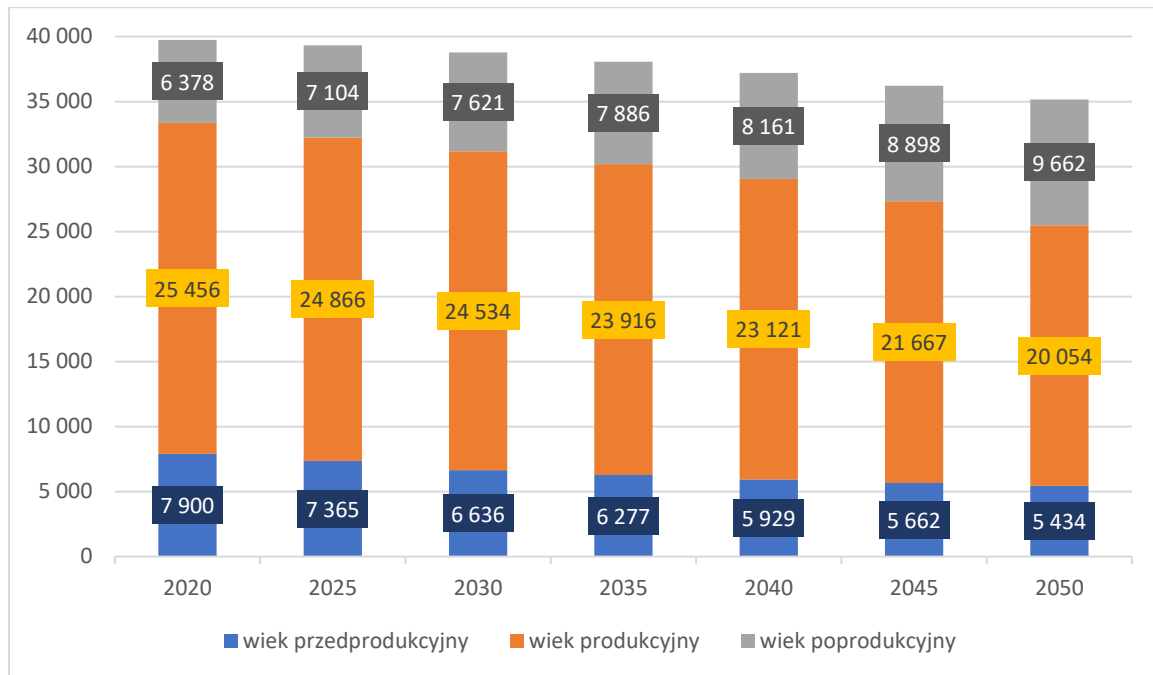
Ryc. nr 6. Liczba ludności powiatu grudziądzkiego wg prognozy demograficznej

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Ryc. nr 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ogólnej ludności powiatu grudziądzkiego wg prognozy demograficznej

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Według prognozy liczba ludności powiatu grudziądzkiego na przestrzeni najbliższych 30 lat będzie konsekwentnie spadać – do poziomu nieco ponad 35 tysięcy mieszkańców w roku 2050. Jednocześnie przewiduje się wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przy zmniejszaniu się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym.

Wyraźnym problemem, który będzie się pogłębiać z biegiem czasu, jest starzenie się społeczeństwa.

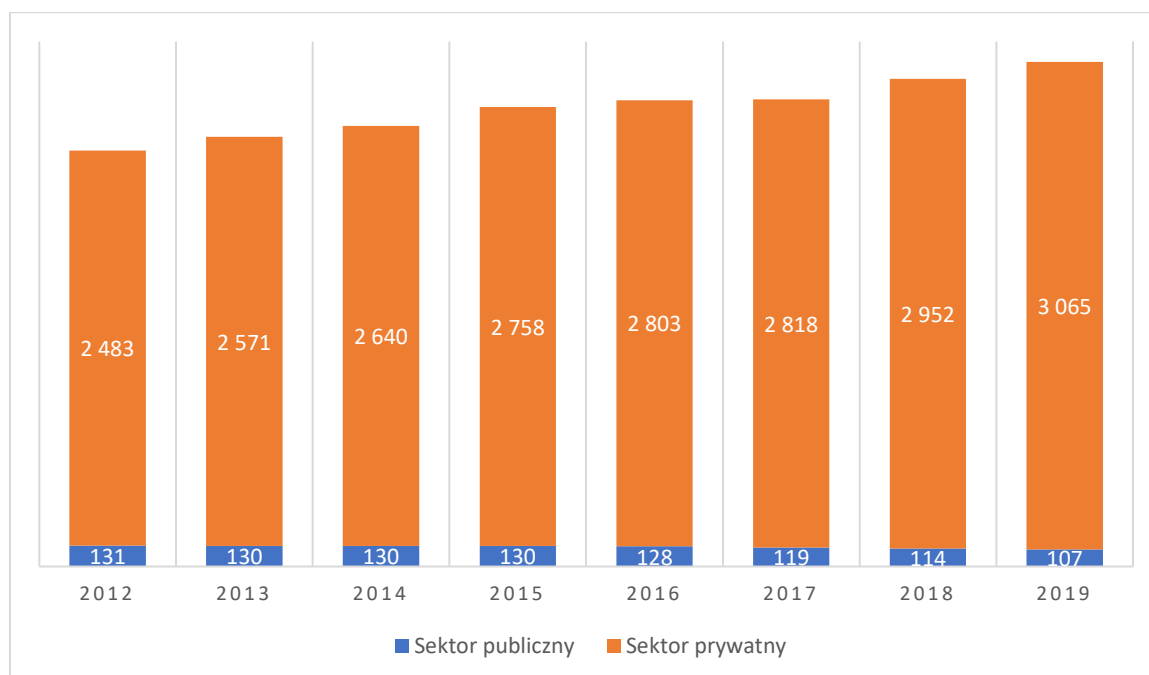
2.1.3. Lokalna gospodarka i rynek pracy

Powiat grudziądzki jest powiatem o przede wszystkim rolniczym charakterze. Brak dobrych połączeń komunikacyjnych i brak terenów przygotowanych pod inwestycje sprawia, że dużych zakładów pracy nie przybywa w takim tempie, jak choćby w sąsiedniej gminie-miasto Grudziądz.

Warunki klimatyczne Doliny Dolnej Wisły sprawiają, że intensywnie rozwija się produkcja rolna – zbóż i roślin przemysłowych, hodowla zwierząt, a także gospodarka o charakterze podmiejskim.

Ryc. nr 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2002-2016

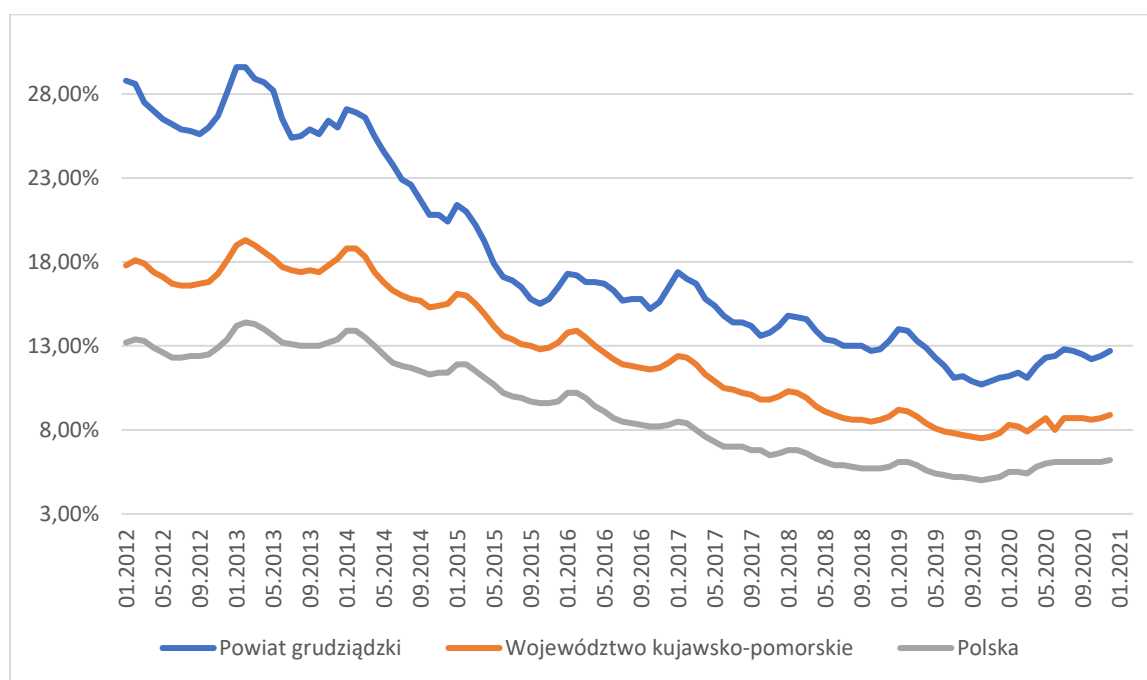
Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Na terenie powiatu grudziądzkiego w 2019 roku zlokalizowane były 3.172 podmioty gospodarki narodowej, zarejestrowane w rejestrze REGON, z czego 107 to podmioty sektora publicznego, zaś 3.065 to podmioty sektora prywatnego. Liczba tych drugich systematycznie rośnie z roku na rok.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, wśród podmiotów sektora prywatnego dominują podmioty zajmujące się handlem detalicznym (457), robotami budowlanymi (334), transportem (200), handlem i naprawą pojazdów samochodowych (192), handlem hurtowym (183) oraz uprawami rolnymi, chowem i hodowlą zwierząt (144).

Ryc. nr 9. Stopa bezrobocia w powiecie grudziądzkim

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu, <https://grudziadz.praca.gov.pl>

Problem bezrobocia od zawsze był jednym z najważniejszych problemów powiatu grudziądzkiego.

Analiza danych historycznych wskazuje, iż na przestrzeni lat zmniejszył się rozdzźwięk pomiędzy wysokością stopy bezrobocia w powiecie a analogicznym wskaźnikiem w województwie kujawsko-pomorskim i w całym kraju. W latach 2012-2013 stopa bezrobocia w powiecie grudziądzkim sięgała prawie 30%, podczas gdy w regionie oscylowała wokół 18%, a w Polsce – 13%. Obecnie w powiecie grudziądzkim stopa bezrobocia cały czas jest wyższa niż w województwie i w kraju, jednak skala dysproporcji wyraźnie się zmniejszyła.

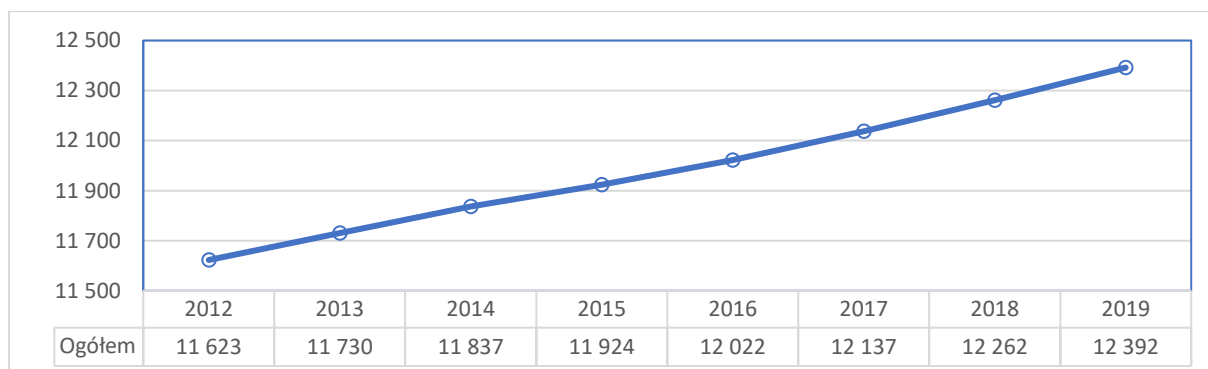
Najnowsze dostępne dane pochodzą z marca 2021 r.:

- stopa bezrobocia w Polsce – 6,4%;
- stopa bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim – 9,1%;
- stopa bezrobocia w powiecie grudziądzkim – 13,3%.

2.1.4. Mieszkalnictwo i infrastruktura komunalna

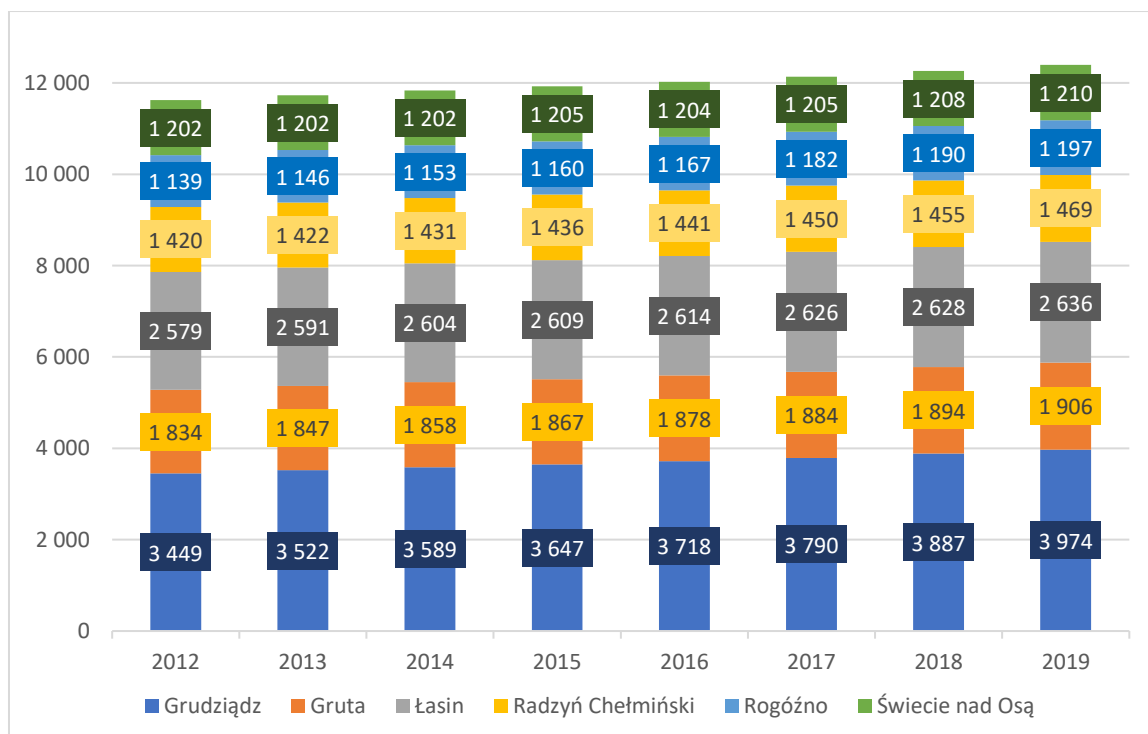
Ryc. nr 10. Mieszkania w powiecie grudziądzkim

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Zasób mieszkaniowy powiatu grudziądzkiego oparty jest generalnie o lokale i domy prywatne. Zgodnie z danymi GUS, liczba mieszkań na terenie powiatu na koniec 2019 roku wynosiła 12 392 i systematycznie rośnie.

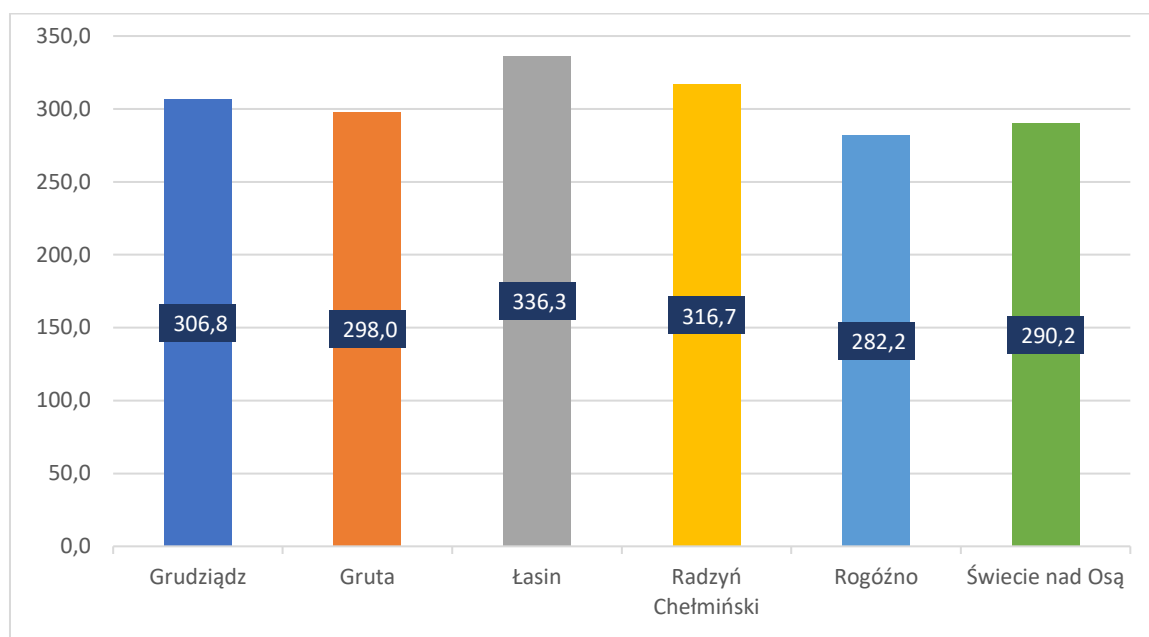
Ryc. nr 11. Mieszkania ogółem w gminach powiatu grudziądzkiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

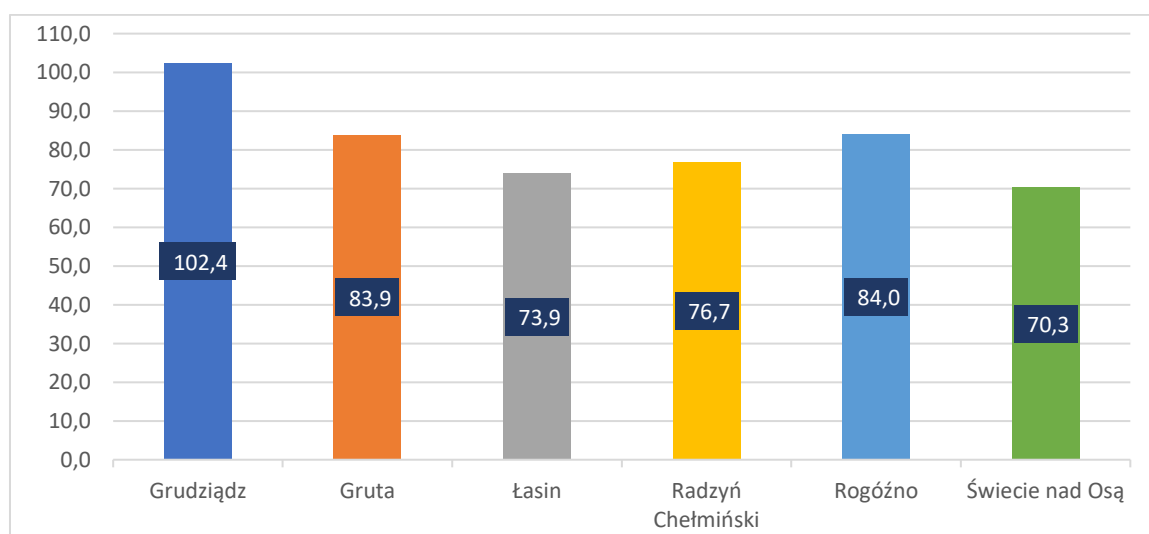
Ryc. nr 12. Mieszkania na 1000 mieszkańców w gminach powiatu grudziądzkiego w 2019 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Najwięcej mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców znajduje się w gminie Łasin – 336,3 w roku 2019, a najmniej w gminie Rogóżno – 282,2 w roku 2019. Średnia dla powiatu grudziądzkiego – 308 mieszkań na 1000 ludności jest niższa niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (366,6) i dla Polski (385,9).

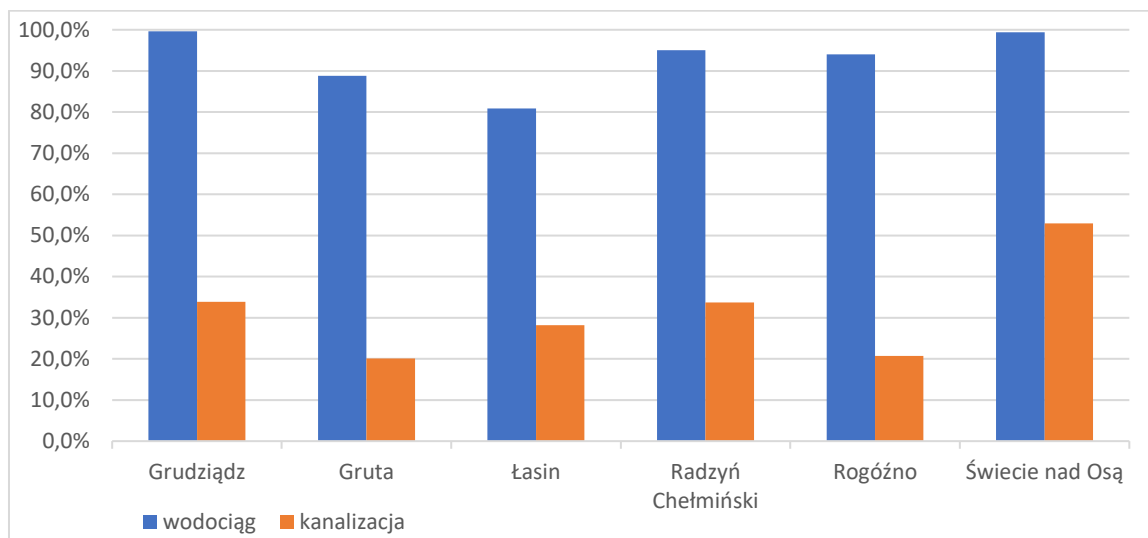
Ryc. nr 13. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminach powiatu grudziądzkiego w 2019 r. (w metrach kwadratowych)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Ryc. nr 14. Dostęp do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej w gminach powiatu grudziądzkiego w 2019 r.

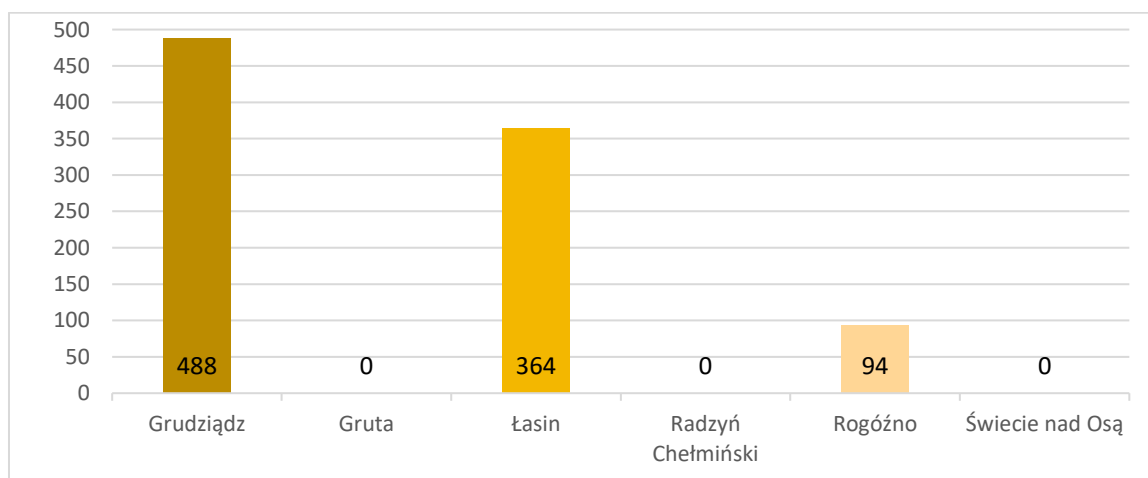

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

W powiecie grudziądzkim do instalacji wodociągowej podłączonych jest 93,8% budynków mieszkalnych (co plasuje nas na 20. miejscu spośród 23 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego), a do instalacji kanalizacyjnej – 30,8% (22., a więc przedostatni wynik w regionie).

W przypadku wodociągów najwyższy wskaźnik osiągnęła gmina Grudziądz (99,6%), a najniższy – gmina Łasin (80,9%). Do kanalizacji najczęściej gospodarstw podłączonych jest w gminie Świecie nad Osą (52,9%), a najmniej w gminie Gruta (20,1%).

Ryc. nr 15. Liczba czynnych przyłączy instalacji gazowej do budynków mieszkalnych w gminach powiatu grudziądzkiego w 2019 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Spośród sześciu gmin powiatu grudziądzkiego dostęp do instalacji gazowej posiadają mieszkańcy tylko trzech z nich, przy czym w gminie Rogóźno czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych jest zaledwie 94. W gminach: Gruta, Radzyń Chełmiński i Świecie nad Osą instalacji gazowej nie ma.

Pomimo tego powiat grudziądzki zajmuje 16. miejsce w regionie pod względem odsetka ludności korzystającej z instalacji gazowej.

Tabela nr 9. Zasoby mieszkaniowe gmin (stan na 31 grudnia 2019 r.)

Gmina	Liczba mieszkań komunalnych	w tym mieszkań socjalnych	Liczba rodzin oczekujących na mieszkania komunalne	w tym na lokal socjalny
Grudziądz	109	0	6	0
Gruta	81	0	19	0
Łasin	197	4	43	30
Radzyń Chełmiński	47	7	9	5
Rogóźno	78	1	3	0
Świecie nad Osą	49	6	5	0
Powiat grudziądzki	561	18	85	35

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóźno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

Dzięki zasobom mieszkaniowym gmin na mieszkanie mogą liczyć mieszkańcy, których sytuacja finansowa uniemożliwia zakup lokalu na rynku prywatnym.

W powiecie grudziądzkim znajduje się ponad pół tysiąca mieszkań komunalnych, których w poszczególnych gminach jest od niespełna 50 (Radzyń Chełmiński, Świecie nad Osą) po prawie 200 (Łasin). Kolejka oczekujących na ich przydział wynosi od kilku do kilkudziesięciu.

Lokale socjalne posiadają wszystkie gminy oprócz gmin Grudziądz i Gruta, a kolejki na ich przydział na koniec 2019 r. istniały tylko w gminach Łasin i Radzyń Chełmiński.

2.1.5. Oświata i opieka nad dziećmi

Infrastruktura oświaty na terenie powiatu grudziądzkiego obejmuje sieć miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkoli i szkół. Opiekę nad dziećmi do lat 3 zapewniają żłobki i kluby dziecięce, które funkcjonują tylko w dwóch gminach – Gruta i Radzyń Chełmiński.

**Tabela nr 10. Instytucje opieki nad dziećmi do lat 3 w powiecie grudziądzkim
(stan na 1 września 2020 r.)**

Gmina	Instytucja	Adres
Grudziądz	brak	-
Gruta	Żłobek w Nicwałdzie	Nicwałd 60 86-330 Mełno
Łasin	brak	-
Radzyń Chełmiński	Klub Dziecięcy w Radzynie Chełmińskim	ul. Sady 14 87-220 Radzyń Chełmiński
Rogóżno	brak	-
Świecie nad Osą	brak	-

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóżno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

Lepiej rozwinięta jest sieć placówek przedszkolnych, które funkcjonują w każdej gminie. Są to zarówno samodzielne jednostki, jak i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Dysponują one różną liczbą miejsc – od kilkunastomiejscowych oddziałów po wielooddziałowe placówki.

Tabela nr 11. Instytucje opieki przedszkolnej w powiecie grudziądzkim

Gmina	Instytucja	Adres
Grudziądz	Gminne Przedszkole w Małym Rudniku	Mały Rudnik 33, 86-302 Mały Rudnik
	Oddział Przedszkolny przy SP im. dr. Ludwika Rydygiera w Dusocinie	Dusocin 9 86-302 Dusocin
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Marii Konopnickiej w Nowej Wsi	ul. Grudziądzka 43 86-302 Nowa Wieś
	Oddział Przedszkolny przy SP w Sosnówce	Sosnówka 3, 86-302 Sosnówka
	Oddział Przedszkolny przy SP im. ks. Jana Twardowskiego w Mokrem	ul. Złota 2 86-302 Mokre
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Szarych Szeregów w Piaskach	Piaski 10 86-302 Piaski
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Jana Pawła II w Sztynwagu	Sztynwag 46 86-302 Sztynwag
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Stanisława Broniewskiego „Orszy” w Wałdowie Szlacheckim	Wałdowo Szlacheckie 57 86-302 Wałdowo Szlacheckie
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Zbigniewa Wodeckiego w Węgrowie	Węgrowo 46 86-302 Węgrowo
	Niepubliczne Przedszkole „Krasnal” w Nowej Wsi	ul. Grudziądzka 18, 86-302 Nowa Wieś
Gruta	Oddział Przedszkolny przy SP w Grucie im. Płk. F. Laskowskiego	Gruta 70 86-330 Mełno
	Oddział Przedszkolny przy SP w Nicwałdzie im. Bł. Ks. S.W. Frelichowskiego	Nicwałd 26 86-330 Mełno
	Oddział Przedszkolny przy SP im. 16. Pułku Artylerii Lekkiej w Plemiętach	Plemięta 19 86-330 Mełno
	Oddział Przedszkolny przy SP w Słupie im. Ks. Jana Lesińskiego	Słup 3 86-330 Mełno
	Oddział Przedszkolny przy SP im. Jana Pawła II w Boguszewie	Boguszewo 28/29 86-330 Mełno
	Przedszkole Samorządowe w Mełnie	Mełno 5, 86-330 Mełno
Łasin	Przedszkole Miejskie w Łasinie	Al. Młodości 1, 86-320 Łasin
	Oddział Przedszkolny w SP w Szonowie	Szonowo 81, 86-320 Łasin
	Oddział Przedszkolny w SP w Wydrznie	Wydrzno 9, 86-320 Łasin
	Oddział Przedszkolny w SP w Zawdzie	Zawda 14, 86-320 Łasin
Radzyń Chełmiński	Przedszkole Samorządowe w Radzynie Chełmińskim	ul. Sady 14 87-220 Radzyń Chełmiński
Rogóżno	Przedszkole Publiczne w Rogóźnie	Rogóżno 73, 86-318 Rogóżno
	Szkoła Podstawowa w Szembruczk	Szembruczek 22, 86-318 Rogóżno
	Szkoła Podstawowa w Białochowie	Białochowo 74, 86-318 Rogóżno
Świecie nad Osą	Przedszkole Gminne	Świecie nad Osą 113 86-341 Świecie nad Osą
	Oddział Przedszkolny w SP im. Józefa Wybickiego w Linowie	Linowo 37 86-341 Świecie nad Osą
	Oddziały Przedszkolne w SP im. Ks. Jana Twardowskiego w Lisnowie	Lisnowo 1 86-341 Świecie nad Osą
	Oddział Przedszkolny w SP w Bursztynowie	Bursztynowo 44 86-341 Świecie nad Osą

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóżno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

**Tabela nr 12. Liczba dzieci w instytucjach opieki przedszkolnej w powiecie grudziądzkim
(stan na 1 września)**

Gmina	Instytucja	2017	2018	2019	2020
Grudziądz	Gminne Przedszkole w Małym Rudniku	50	50	50	50
	Oddział Przedszkolny przy SP w Dusocinie	11	13	12	13
	Oddział Przedszkolny przy SP w Nowej Wsi	12	23	5	21
	Oddział Przedszkolny przy SP w Sosnowce	20	13	16	12
	Oddział Przedszkolny przy SP w Mokrem	57	55	55	55
	Oddział Przedszkolny przy SP w Piaskach	38	38	43	42
	Oddział Przedszkolny przy SP w Sztynwagu	10	25	25	25
	Oddział Przedszkolny przy SP w Wałdowie Szlacheckim	62	54	84	80
	Oddział Przedszkolny przy SP w Węgrowie	35	21	24	9
	Niepubliczne Przedszkole „Krasnal” w Nowej Wsi	50	50	50	50
Gruta	Przedszkole Samorządowe w Mełnie	75	75	75	75
Łasin	Przedszkole Miejskie w Łasinie	195	198	198	200
	Oddział Przedszkolny w SP w Szonowie	18	14	15	17
	Oddział Przedszkolny w SP w Wydrznie	15	17	12	17
	Oddział Przedszkolny w SP w Zawdzie	15	22	25	20
Radzyń Chełmiński	Przedszkole Samorządowe w Radzynie Chełmińskim	132	145	149	140
Rogóźno	Przedszkole Publiczne w Rogóźnie	62	49	48	49
	Szkoła Podstawowa w Szembruczku	12	10	10	17
	Szkoła Podstawowa w Białochowie	17	15	15	13
Świecie nad Osą	Przedszkole Gminne	29	28	19	19
	Oddział Przedszkolny w SP w Linowie	18	15	28	45
	Oddziały Przedszkolne w SP w Lisnowie	37	35	30	30
	Oddział Przedszkolny w SP w Bursztynowie	17	18	20	15

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóźno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

Na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonuje 25 szkół podstawowych. W przypadku 24 z nich organem prowadzącym jest gmina, zaś w przypadku Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Zbigniewa Wodeckiego w Węgrowie – Fundacja Rozwoju Edukacji Najmłodszych.

Tabela nr 13. Szkoły podstawowe w powiecie grudziądzkim

Gmina	Szkoła	Adres
Grudziądz	Szkoła Podstawowa im. dr. Ludwika Rydygiera w Dusocinie	Dusocin 9, 86-302 Dusocin
	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Nowej Wsi	ul. Grudziądzka 43 86-302 Nowa Wieś
	Szkoła Podstawowa w Sosnówce	Sosnówka 3, 86-302 Sosnówka
	Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Mokrem	ul. Złota 2, 86-302 Mokre
	Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Piaskach	Piaski 10, 86-302 Piaski
	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sztynwagu	Sztynwag 46, 86-302 Sztynwag
	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Broniewskiego „Orszy” w Wałdowie Szlacheckim	Wałdowo Szlacheckie 57 86-302 Wałdowo Szlacheckie
	Szkoła Podstawowa im. Zbigniewa Wodeckiego w Węgrowie	Węgrowo 46, 86-302 Węgrowo
Gruta	Szkoła Podstawowa w Grucie im. Płk. F. Laskowskiego	Gruta 70, 86-330 Mełno
	Szkoła Podstawowa w Nicwałdzie im. Bł. Ks. S.W. Frelichowskiego	Nicwałd 26 86-330 Mełno
	Szkoła Podstawowa im. 16. Pułku Artylerii Lekkiej w Plemiętach	Plemięta 19 86-330 Mełno
	Szkoła Podstawowa w Słupie im. Ks. Jana Lesińskiego	Słup 3, 86-330 Mełno
	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Boguszewie	Boguszewo 28/29 86-330 Mełno
Łasin	Szkoła Podstawowa w Łasinie	ul. Marii Curie-Skłodowskiej 14 86-320 Łasin
	Szkoła Podstawowa w Szonowie	Szonowo 81, 86-320 Łasin
	Szkoła Podstawowa w Wydrznie	Wydrzno 9, 86-320 Łasin
	Szkoła Podstawowa w Zawdzie	Zawda 14, 86-320 Łasin
Radzyń Chełmiński	Szkoła Podstawowa im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Radzynie Chełmińskim	ul. Sady 14 87-220 Radzyń Chełmiński
Rogóżno	Szkoła Podstawowa w Rogóźnie	Rogóżno 91A, 86-318 Rogóżno
	Szkoła Podstawowa w Szembruczku	Szembruczek 22 86-318 Rogóżno
	Szkoła Podstawowa w Białochowie	Białochowo 74 86-318 Rogóżno
Świecie nad Osą	Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Lisnowie	Lisnowo 1, 86-342 Łasin
	Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Linowie	Linowo 37 86-341 Świecie nad Osą
	Szkoła Podstawowa w Bursztynowie	Bursztynowo 44 86-341 Świecie nad Osą
	Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół i Placówek Nr 1 w Świeciu nad Osą	Świecie nad Osą 113 86-341 Świecie nad Osą

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóżno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

**Tabela nr 14. Liczba dzieci w szkołach podstawowych w powiecie grudziądzkim
(stan na 1 września)**

Gmina	Szkoła	2017	2018	2019	2020
Grudziądz	Szkoła Podstawowa im. dr. Ludwika Rydygiera w Dusocinie	51	51	50	45
	Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Nowej Wsi	148	155	171	167
	Szkoła Podstawowa w Sosnowce	47	54	48	49
	Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Mokrem	194	190	164	180
	Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Piaskach	157	160	138	137
	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Sztynwagu	193	198	177	183
	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Broniewskiego „Orszy” w Wałdowie Szlacheckim	212	223	202	207
	Szkoła Podstawowa im. Zbigniewa Wodeckiego w Węgrowie	64	96	116	131
Gruta	Szkoła Podstawowa w Grucie im. Płk. F. Laskowskiego	161	122	181	192
	Szkoła Podstawowa w Nicwałdzie im. Bł. Ks. S.W. Frelichowskiego	109	92	117	144
	Szkoła Podstawowa im. 16. Pułku Artylerii Lekkiej w Plemiętach	51	48	45	45
	Szkoła Podstawowa w Stupie im. Ks. Jana Lesińskiego	55	60	60	59
	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Boguszewie	62	60	63	60
Łasin	Szkoła Podstawowa w Łasinie	399	450	433	449
	Szkoła Podstawowa w Szonowie	95	110	101	92
	Szkoła Podstawowa w Wydrznie	67	72	69	58
	Szkoła Podstawowa w Zawdzie	72	79	75	75
Radzyń Chełmiński	Szkoła Podstawowa im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Radzynie Chełmińskim	382	428	411	412
Rogóźno	Szkoła Podstawowa w Rogóźnie	154	180	177	169
	Szkoła Podstawowa w Szembruczku	59	68	98	94
	Szkoła Podstawowa w Białochowie	62	58	67	70
Świecie nad Osą	Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Lisnowie	138	150	149	138
	Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Linowie	57	64	67	60
	Szkoła Podstawowa w Bursztynowie	58	65	62	62
	Szkoła Podstawowa w Zespole Szkół i Placówek Nr 1 w Świeciu nad Osą	76	65	77	88

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóźno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

Szkolnictwo ponadpodstawowe na terenie powiatu grudziądzkiego reprezentowane jest tylko przez jedną placówkę – Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Kazimierza Jagiellończyka w Łasinie, w ramach którego funkcjonuje liceum ogólnokształcące, technikum, branżowa szkoła I stopnia, liceum ogólnokształcące dla dorosłych oraz szkoła policealna.

W ostatnich latach zauważalny jest wzrost liczby uczniów w ZSP w Łasinie, dzięki zakrojonym na szeroką skalę działaniom promocyjno-informacyjnym.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż na terenie miasta Grudziądzka działa kilkanaście szkół ponadpodstawowych o różnych profilach, co sprawia, że z oferty tej korzysta młodzież z terenu powiatu grudziądzkiego.

Tabela nr 15. Liczba uczniów w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Łasinie (stan na 1 września)

Typ szkoły / klasa	2017	2018	2019	2020
Liceum ogólnokształcące	23	10	10	38
Technikum	48	56	99	101
Branżowa szkoła I stopnia	66	51	86	98
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	56	75	85	83
Szkoła policealna	40	42	49	55
Razem	233	234	329	375

Źródło: Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Łasinie

2.1.6. Ochrona zdrowia

Zadania w zakresie ochrony zdrowia na terenie powiatu realizują zakłady opieki zdrowotnej i wiejskie ośrodki zdrowia, działające na terenie każdej gminy.

Specjalistyczną opiekę lekarską oferuje szpital funkcjonujący w ramach Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej im. Macieja z Miechowa w Łasinie, gdzie funkcjonuje oddział wewnętrzny, oddział chirurgiczny oraz Zakład Opieki Długoterminowej.

Mieszkańcy powiatu grudziądzkiego korzystają również z oferty przychodni z terenu Grudziądzka oraz Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. dr. Władysława Biegańskiego.

2.1.7. Kultura, sport i rekreacja

Na terenie powiatu grudziądzkiego nie brakuje również instytucji prowadzących działalność o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym, które umożliwiają mieszkańcom spędzać czas wolny w atrakcyjny sposób. Organizują one imprezy o zasięgu lokalnym oraz szerszym, przyciągające uczestników z całego kraju (takie jak choćby konkurs zręczności powożenia zaprzęgami parokonnymi).

Tabela nr 16. Instytucje o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym

Gmina	Instytucja	Adres
Grudziądz	Gminna Biblioteka Publiczna	Mały Rudnik 86-302 Mały Rudnik
	Gminny Ośrodek Kultury w Małym Rudniku	Mały Rudnik 35a 86-302 Mały Rudnik
Gruta	Gminne Centrum Kultury w Grucie	Gruta 95 86-330 Mełno
Łasin	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Łasinie	ul. Marii Curie-Skłodowskiej 1 86-320 Łasin
	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łasin	ul. Marii Curie-Skłodowskiej 1 86-320 Łasin
Radzyń Chełmiński	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Radzynie Chełmińskim	Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9 87-220 Radzyń Chełmiński
Rogóżno	Gminny Ośrodek Kultury w Rogóźnie	Rogóżno 91C 86-318 Rogóżno
	Gminna Biblioteka Publiczna w Rogóźnie	Rogóżno 91C 86-318 Rogóżno
	Gminny Ludowy Klub Sportowy Rogóżno	Rogóżno 91C 86-318 Rogóżno
Świecie nad Osą	Gminny Ośrodek Kultury	Świecie nad Osą 112 86-341 Świecie nad Osą
	Gminna Biblioteka Publiczna	Świecie nad Osą 112 86-341 Świecie nad Osą
	Filia Gminnej Biblioteki Publicznej	Lisnowo 1 86-342 Łasin

Źródło: Urząd Gminy Grudziądz, Urząd Gminy Gruta, Urząd Miasta i Gminy Łasin, Urząd Miasta i Gminy Radzyń Chełmiński, Urząd Gminy Rogóżno, Urząd Gminy Świecie nad Osą

2.1.8. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo na terenie powiatu grudziądzkiego zapewniają odpowiednie służby i straże. Kluczowymi instytucjami są w tym zakresie Policja oraz straże pożarne.

Komenda Miejska Policji w Grudziądzu, mieszcząca się przy ul. Chełmińskiej 111, realizuje zadania powiatowej jednostki Policji oraz zapewnia pomoc dzielnicowych dla obszaru gmin powiatu grudziądzkiego. Działania komendy uzupełniają następujące posterunki, które nie prowadzą jednak działalności całodobowej:

- w Łasinie (ul. Radzyńska 6), z punktem przyjęć interesantów w Świeciu nad Osą,
- w Radzynie Chełmińskiej (ul. Tysiąclecia 2a),
- w Grucie (Gruta 277/1).

W Grudziądzu znajduje się również obejmująca swoim działaniem teren powiatu grudziądzkiego Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, mająca siedzibę przy ul. Piłsudskiego 25/27, której podlegają dwie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze. Jej działania wspierają liczne ochotnicze straże pożarne, mające siedziby na terenach wiejskich.

Tabela nr 17. Ochotnicze Straże Pożarne z terenu powiatu grudziądzkiego

Gmina	OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	OSP niewłączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego
Grudziądz	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Ruda – OSP Szynych – OSP Wielki Węlcz 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Dusocin – OSP Piaski
Gruta	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Gruta 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Boguszewo – OSP Gołębiewko – OSP Plemięta – OSP Salno – OSP Słup
Łasin	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Łasin – OSP Szonowo 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Szczepanki – OSP Szynwałd – OSP Zawda – OSP Zawdzka Wola
Radzyń Chełmiński	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Radzyń Chełmiński 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Rywałd
Rogóźno	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Rogóźno – OSP Szembruk 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Rogóźno Zamek – OSP Szembruczek
Świecie nad Osą	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Świecie nad Osą 	<ul style="list-style-type: none"> – OSP Bursztynowo – OSP Linowo – OSP Lisnowo – OSP Partęczyny

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Grudziądzu, <https://www.gov.pl/web/kmpsp-grudziadz>

2.1.9. Organizacje pozarządowe

Ważną rolę w życiu społecznym, obywatelskim, zapewnianiu potrzeb mieszkańców lokalnej społeczności i działalności publicznej odgrywają organizacje pozarządowe, a więc niezależne, dobrowolne podmioty, działające na zasadzie non-profit i niezależne od władz publicznych, w tym stowarzyszenia i fundacje.

Rejestr prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Grudziądzu wskazuje na funkcjonowanie 94 organizacji pozarządowych.

2.2. Problemy społeczne na terenie powiatu grudziądzkiego

2.2.1. Identyfikacja problemów społecznych

Identyfikując problemy społeczne na terenie powiatu grudziądzkiego oparto się na kategoriach problemów społecznych, z powodu których uzyskać można wsparcie systemu pomocy społecznej. Problemy określono bazując na dostępnych danych empirycznych, przede wszystkim danych gminnych i miejsko-gminnych ośrodków pomocy społecznej. Skoncentrowano się tych wszystkich problemach, chociaż nie wszystkie w równie intensywnym stopniu występują w powiecie grudziądzkim. Służby społeczne muszą być jednak przygotowane na ich wystąpienie w przyszłości.

Mianem problemów społecznych można określić trudne sytuacje w życiu człowieka, których nie jest on w stanie szybko i wyłącznie własnymi siłami przezwyciężyć, co rodzi zapotrzebowanie na wsparcie ze strony społeczności lokalnej, organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych, przede wszystkim systemu pomocy społecznej.

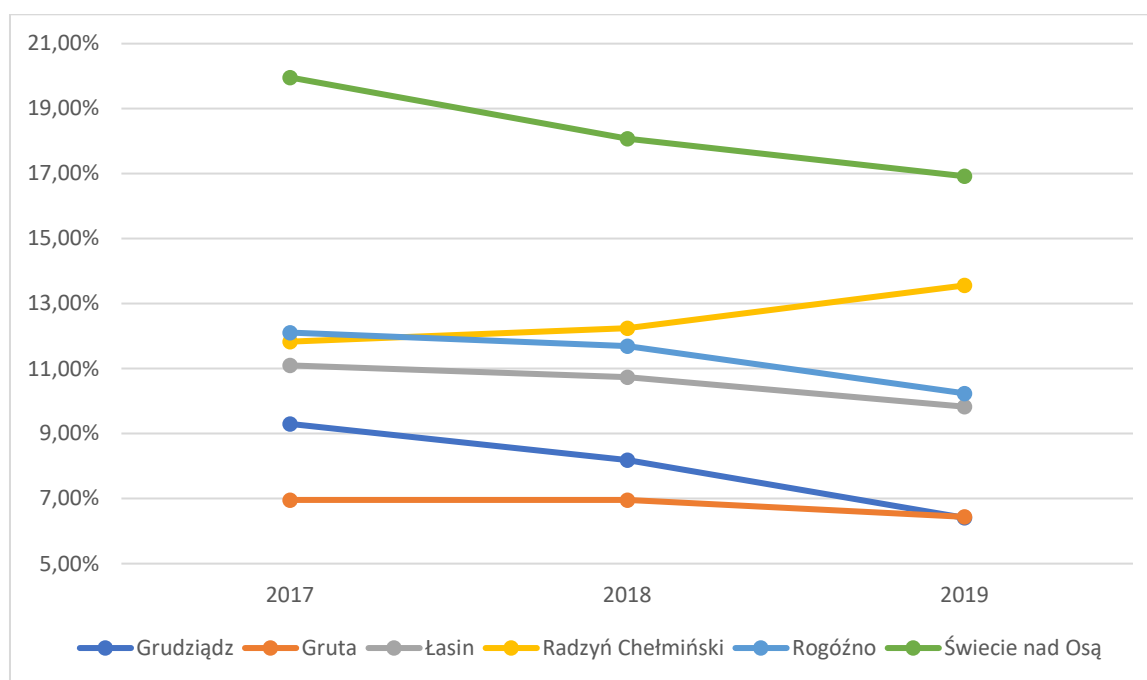
Osoby i rodziny mogą zwracać się do jednostek pomocy społecznej w przypadku wystąpienia różnych problemów, w szczególności wymienionych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2369, z późn. zm.).

Jak pokazuje poniższy wykres, odsetek mieszkańców, którym ośrodki pomocy społecznej udzieliły świadczeń, w gminach powiatu grudziądzkiego maleje z roku na rok, z wyjątkiem gminy Radzyń Chełmiński.

W 2019 roku było to od 6,41% mieszkańców (w gminie Grudziądz) do 16,92% (w gminie Świecie nad Osą).

Ryc. nr 16. Odsetek mieszkańców, którym ośrodki pomocy społecznej udzieliły świadczeń

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.2. Ubóstwo

Ubóstwo – stanowiące w mniemaniu opinii publicznej najpowszechniejszy powód, dla którego instytucje pomocy społecznej udzielają wsparcia mieszkańcom – można zdefiniować jako sytuację deprivacji potrzeb, niemożność ich zaspokojenia ze względu na niewystarczające środki finansowe i niedostateczne dochody.

Do zmierzenia problemu określono tzw. ustawową granicę ubóstwa, która określa poziom życia jednostki kwalifikujący ją do wsparcia przez system pomocy społecznej. Obecnie kwota, która zgodnie z ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczeń, wynosi dla osoby samotnie gospodarującej 701 złotych, zaś na osobę w rodzinie – 528 złotych (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej /Dz. U. z 2018 r. poz. 1358/).

Ubóstwo bardzo często łączy się z innymi problemami społecznymi, będąc przyczyną lub skutkiem np. bezrobocia, niepełnosprawności, chorób czy niezaradności życiowej.

Liczba rodzin z powiatu grudziądzkiego korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa maleje i w 2019 roku spadła poniżej tysiąca, osiągając poziom 980.

Przyczyn poprawy sytuacji należy doszukiwać się w działaniach o charakterze społecznych prowadzonych przez władze centralne, takich jak: wzrost płacy minimalnej oraz minimalnej renty

i emerytury, wprowadzenie i wzrost minimalnej stawki godzinowej czy wprowadzenie świadczenia wychowawczego. Nie eliminują one problemu, ale z pewnością ograniczają przypadki skrajnej biedy.

Tabela nr 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	214	196	132
Gruta	308	293	249
Łasin	225	202	140
Radzyń Chełmiński	379	277	171
Rogóżno	128	120	106
Świecie nad Osą	250	198	182
Powiat grudziądzki	1 504	1 286	980

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.3. Bezrobocie

Równie dotkliwym i istotnym problemem społecznym jak ubóstwo jest bezrobocie. To zjawisko wiąże się z brakiem pracy dla osób, które są zdolne do pracy i chętne do jej podjęcia.

Najpopularniejszym miernikiem bezrobocia jest stopa bezrobocia. W jaki sposób kształtowała się ona w powiecie grudziądzkim na przestrzeni ostatnich lat, zaprezentowano na stronie 19 niniejszego dokumentu.

Podobnie jak w przypadku ubóstwa, z powodu bezrobocia z pomocy społecznej korzystało ponad tysiąc rodzin w powiecie grudziądzkim. Liczba ta również sukcesywnie spada, co prezentuje poniższa tabela.

Biorąc pod uwagę negatywny wpływ pandemii COVID-19 na rynek pracy, należy jednak prognozować możliwy wzrost skali problemu bezrobocia w powiecie grudziądzkim.

Tabela nr 19. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	253	197	138
Gruta	266	244	214
Łasin	209	168	148
Radzyń Chełmiński	292	250	213
Rogóżno	108	107	95
Świecie nad Osą	182	158	139
Powiat grudziądzki	1 310	1 124	947

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.4. Bezdomność

Osoba bezdomna to – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Zakres problemu bezdomności w powiecie grudziądzkim jest niewielki, jednak ze względu na specyfikę tego zjawiska i związane z nim inne problemy społeczne (ubóstwo, choroby, niezaradność) nie można go uznać za nieistotny.

Tabela nr 20. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	6	4	4
Gruta	2	2	2
Łasin	4	4	1
Radzyń Chełmiński	4	2	4
Rogóżno	3	0	0
Świecie nad Osą	2	3	2
Powiat grudziądzki	21	15	13

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.5. Uzależnienia

Uzależnienia to problem, aby z którym móc skutecznie walczyć, należy podjąć wiele różnorodnych działań – zarówno w zakresie profilaktyki, jak i leczenia. Ich źródłem bardzo często jest ubóstwo, bezrobocie czy bezdomność. Te same zjawiska mogą być również skutkiem uzależnień, podobnie jak przemoc w rodzinie.

Środkiem, od którego najczęściej uzależnieni są podopieczni pomocy społecznej, jest alkohol. Listę tę poszerza sprzęt elektroniczny, hazard, leki, narkotyki, dopalacze i inne substancje, których z roku na rok przybywa. Powoduje to, że coraz trudniej jest wykrywać i walczyć z tym problemem. Specjaliści odnotowują również ciągły spadek dolnej granicy wiekowej osób sięgających po substancje uzależniające.

Trudności w identyfikacji uzależnienia i uznania osoby za uzależnioną oraz brak zgody osób uzależnionych na stwierdzenie problemu, przeprowadzenie badań i udzielenie pomocy przesądzają o niezwyklej złożoności zjawiska. To sprawia, że liczba osób odnotowanych przez instytucje jako uzależnione stanowi ich tylko trudną do określenia część.

Tabela nr 21. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu lub narkomanii

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	16	17	4
Gruta	24	25	26
Łasin	7	7	5
Radzyń Chełmiński	22	25	18
Rogóżno	20	11	3
Świecie nad Osą	14	11	10
Powiat grudziądzki	103	96	66

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu lub narkomanii koreluje również ze spadkiem liczby osób odnotowanych w statystykach Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu jako doprowadzone do wytrzeźwienia w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych.

Tabela nr 22. Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych (PDOZ)

Gmina	Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia w PDOZ		
	2017	2018	2019
Grudziądz	49	25	21
Gruta	16	11	13
Łasin	23	12	13
Radzyń Chełmiński	25	17	11
Rogóźno	12	10	12
Świecie nad Osą	8	24	5
Powiat grudziądzki	133	99	75

Źródło: Komenda Miejska Policji w Grudziądzu

Biorąc pod uwagę wcześniej przytoczone uwagi na temat złożoności zjawiska, należy liczyć się z możliwością wzrostu liczby osób uzależnionych w przyszłości.

2.2.6. Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie definiowana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny (osób najbliższych lub innych wspólnie zamieszkujących i gospodarujących), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do najczęściej występujących form przemocy należą przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, a także zaniedbanie.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie w powiecie grudziądzkim nie jest duża (od zera do kilkunastu w poszczególnych gminach).

Tabela nr 23. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu przemocy w rodzinie

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	4	0	0
Gruta	1	2	1
Łasin	10	6	5
Radzyń Chełmiński	11	14	14
Rogóżno	1	0	2
Świecie nad Osą	2	2	2
Powiat grudziądzki	29	24	24

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Pełniejszy obraz sytuacji dają statystyki Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu mówiące o liczbie interwencji domowych, w tym zakończonych wypełnieniem formularza „Niebieska Karta”.

Tabela nr 24. Liczba interwencji domowych, w tym zakończonych NK

Gmina	Liczba interwencji domowych /w tym zakończonych NK		
	2017	2018	2019
Grudziądz	182 / 19	270 / 20	173 / 30
Gruta	75 / 12	100 / 4	82 / 9
Łasin	157 / 16	156 / 8	112 / 21
Radzyń Chełmiński	122 / 15	147 / 10	88 / 14
Rogóżno	64 / 14	80 / 10	57 / 9
Świecie nad Osą	52 / 4	78 / 12	50 / 7
Powiat grudziądzki	652 / 80	831 / 64	562 / 90

Źródło: Komenda Miejska Policji w Grudziądzu

Z danych gminnych i miejsko-gminnych ośrodków pomocy społecznej nie wynika jednak potrzeba utworzenia miejsc schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Tabela nr 25. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wobec których istniała konieczność zapewnienia schronienia

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	0	0	0
Gruta	0	0	0
Łasin	0	0	0
Radzyń Chełmiński	1	0	0
Rogóżno	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	1	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

W wykazanym przypadku osoba dotknięta przemocą w rodzinie z gminy Radzyń Chełmiński została umieszczona wraz z dzieckiem w ośrodku interwencji kryzysowej na terenie innego powiatu.

2.2.7. Niepełnosprawność, długotrwałe lub ciężkie choroby

Niepełnosprawność oraz długotrwałe lub ciężkie choroby stanowią znaczące problemy społeczne oddziałujące długookresowo na życie jednostek i rodzin. Związane jest to z utrudnionym funkcjonowaniem społecznych i zawodowym osób chorych i z niepełnosprawnościami, koniecznością wsparcia ze strony rodziny oraz ponoszeniem wysokich wydatków na zakup leków lub związanych z rehabilitacją.

Trudność identyfikacji liczby osób z niepełnosprawnościami oraz długotrwałe lub ciężko chorych wiąże się z tym, iż nie muszą one korzystać z pomocy społecznej, a co za tym idzie figurować w rejestrach instytucji pomocowych.

Ustalenie dokładnej liczby osób z niepełnosprawnościami w obecnej sytuacji prawnej nie jest w pełni możliwe. Wynika to z faktu, iż nie prowadzi się centralnego rejestru osób z niepełnosprawnościami, w których odnotowywane byłyby przyznane orzeczenia oraz ich wygaśnięcia z powodu upływu terminu, na który zostały wydane, bądź z powodu zgonu. Raportowane są jedynie dane na temat liczby i rodzaju wydawanych przez komisje orzekające orzeczeń.

Statystyczne dane dotyczące liczby osób z niepełnosprawnościami są zbierane w ramach spisów powszechnych. Narodowy Spis Powszechny z 2011 roku wykazał, że na terenie powiatu grudziądzkiego zamieszkiwało 4 267 osób z niepełnosprawnościami, w tym 2 704 osób z prawnie orzeczoną niepełnosprawnością.

Tabela nr 26. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku

Kategoria	Liczba osób
Osoby niepełnosprawne	4 267
Osoby niepełnosprawne prawnie	2 704
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności znacznym	800
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym	997
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności lekkim	559
Osoby niepełnosprawne prawnie o stopniu niepełnosprawności nieustalonym	100
Osoby niepełnosprawne prawnie w wieku 0-15 lat z orzeczeniem o niepełnosprawności	247
Osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	1 563

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl>

Dane opracowane przez Główny Urząd Statystyczny na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego obarczone są błędem wynikającym z faktu, iż podanie informacji odnośnie stanu zdrowia, w tym niepełnosprawności, w myśl obowiązujących wówczas przepisów, było dobrowolne, a co za tym idzie – uzależnione jedynie od woli osoby ankietowej.

O niepełnosprawności można mówić analizując orzeczenia o niepełnosprawności, które wydaje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu. W ostatnich latach Zespół corocznie wydawał od 603 do 640 orzeczeń o ustaleniu niepełnosprawności dla dzieci do lat 16 lub o ustaleniu stopnia niepełnosprawności dla osób powyżej 16. roku życia.

Tabela nr 27. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Rodzaj orzeczenia	2017	2018	2019
ustalenie niepełnosprawności	165	150	159
ustalenie stopnia niepełnosprawności	475	469	445
Razem	640	619	603

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu

Tabela nr 28. Orzeczenia o niepełnosprawności

Rodzaj orzeczenia	2017	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2017	2018	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2018	2019	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2019
orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	134	81,21%	110	73,33%	137	86,71%
orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	30	18,18%	38	25,33%	21	13,29%
orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności*	1	0,61%	2	1,33%	0	0,00%
Razem	165	100,00%	150	100,00%	158	100,00%

* wydawane w sytuacji, gdy osoba posiada już ważne orzeczenie o niepełnosprawności i wnioskuje o zmianę orzeczenia ze względu na pogorszenie lub poprawę stanu zdrowia; odmowa powoduje, że pozostaje ważne posiadane orzeczenie o niepełnosprawności

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu

Tabela nr 29. Orzeczenia o niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności

Symbole – przyczyna niepełnosprawności		2017	2018	2019
01-U	upośledzenie umysłowe	5	4	5
02-P	schorzenia psychiczne	14	13	12
03-L	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	10	9	11
04-O	choroby narządu wzroku	5	5	10
05-R	upośledzenia narządu ruchu	5	10	11
06-E	epilepsja	2	3	5
07-S	choroby układu oddechowego i krążenia	42	22	34
08-T	choroby układu pokarmowego	2	4	3
09-M	choroby układu moczowo-płciowego	4	3	4
10-N	choroby neurologiczne	17	11	10
11-I	inne: endokrynologiczne, metaboliczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby krwi, zeszpecenia	9	14	11
12-C	całościowe zaburzenia rozwojowe	19	12	21
Razem		134	110	137

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu

Tabela nr 30. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Rodzaj orzeczenia	2017	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2017	2018	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2018	2019	% ogólnej liczby orzeczeń wydanych w 2019
orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	426	89,68%	441	94,03%	406	91,24%
orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	35	7,37%	21	4,48%	32	7,19%
orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia*	14	2,95%	7	1,49%	7	1,57%
Razem	475	100,00%	469	100,00%	445	100,00%

* wydawane w sytuacji, gdy osoba posiada już ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i wnioskuje o zmianę orzeczenia ze względu na pogorszenie lub poprawę stanu zdrowia; odmowa powoduje, że pozostaje ważne posiadane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu

Tabela nr 31. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności według przyczyn niepełnosprawności

Symbole – przyczyna niepełnosprawności		2017	2018	2019
01-U	upośledzenie umysłowe	16	12	21
02-P	schorzenia psychiczne	55	62	53
03-L	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	24	28	24
04-O	choroby narządu wzroku	13	6	8
05-R	upośledzenia narządu ruchu	64	79	73
06-E	epilepsja	5	8	8
07-S	choroby układu oddechowego i krążenia	92	63	70
08-T	choroby układu pokarmowego	16	18	23
09-M	choroby układu moczowo-płciowego	31	45	23
10-N	choroby neurologiczne	85	82	72
11-I	inne: endokrynologiczne, metaboliczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, choroby krwi, zeszpecenia	24	35	25
12-C	całościowe zaburzenia rozwojowe	1	3	6
Razem		426	441	406

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu

Identyfikacji osób z niepełnosprawnościami można dokonać analizując świadczenia pielęgnacyjne wypłacane w ramach świadczeń rodzinnych. Świadczenie takie przysługuje na niepełnosprawne dziecko, osobie niepełnosprawnej powyżej 16. roku życia, legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia, a także osobie, która ukończyła 75 lat.

Tabela nr 32. Liczba osób, którym wypłacano zasiłek pielęgnacyjny

Gmina	Liczba osób, którym wypłacano zasiłek pielęgnacyjny														
	2017					2018					2019				
	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e	a	b	c	d	e
Grudziądz	322	110	129	52	31	444	160	185	68	31	450	173	187	68	22
Gruta	179	71	39	63	6	174	73	32	64	5	159	54	33	68	4
Łasin	227	71	65	89	2	221	68	66	85	2	216	64	60	91	1
Radzyń Chełmiński	138	47	51	38	2	151	45	55	49	2	136	45	42	48	1
Rogóżno	83	25	22	33	3	85	24	28	31	2	78	23	25	29	1
Świecie nad Osą	116	33	28	7	48	114	36	28	5	45	115	28	32	5	50
Powiat grudziądzki	1065	357	334	282	92	1189	406	394	302	87	1154	387	379	309	79

a	ogółem, w tym:
b	niepełnosprawnych dzieci
c	osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16. roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności
d	osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16. roku życia z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności
e	osób, które ukończyły 75 lat

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Niepełnosprawność jest przesłanką, z powodu której z pomocy społecznej korzysta ponad 300 mieszkańców powiatu grudziądzkiego. Liczba ta sukcesywnie maleje.

Tabela nr 33. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	71	63	58
Gruta	91	95	82
Łasin	79	72	57
Radzyń Chełmiński	51	41	41
Rogóźno	43	43	43
Świecie nad Osą	70	71	60
Powiat grudziądzki	405	385	341

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Znacznie więcej rodzin korzysta z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Pomimo wyraźnej tendencji spadkowej, należy się spodziewać, że skala problemu nie zostanie znacząco zmniejszona. Wpływ na to będzie miał proces starzenia się społeczeństwa i rozwój medycyny, umożliwiającej leczenie wielu chorób i wydłużanie czasu trwania życia, ale niepozwalającej na wyleczenie w pełni wszystkich chorób ani na likwidację niepełnosprawności.

Tabela nr 34. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	90	82	70
Gruta	177	174	147
Łasin	135	118	100
Radzyń Chełmiński	83	53	92
Rogóźno	92	94	94
Świecie nad Osą	67	60	60
Powiat grudziądzki	644	581	563

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.8. Problemy związane z macierzyństwem i wielodzietnością

O wielodzietności mówimy w przypadku, gdy rodzina posiada wyższą niż przeciętna liczbę dzieci. W polskim prawie rodzina wielodzietna posiada troje lub więcej dzieci.

Macierzyństwo i wielodzietność same w sobie nie stanowią problemów społecznych, jednakże zdarzają się sytuacje, w których pojawiają się problemy związane z realizacją funkcji rodzicielskiej oraz funkcjonowaniem rodzin wielodzietnych. Rodzice nie radzą sobie z opieką nad dziećmi, nieprawidłowo wypełniają swoje funkcje i wymagają wsparcia.

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietnym i niepełnym, prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych gwarantuje Konstytucja RP.

Tabela nr 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	26	13	16
Gruta	122	128	101
Łasin	56	51	47
Radzyń Chełmiński	13	13	11
Rogóżno	49	46	35
Świecie nad Osą	75	75	78
Powiat grudziądzki	341	326	288

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.9. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych przejawia się w niewłaściwym wypełnianiu obowiązków rodzicielskich. Zaniedbania wychowawcze oraz niewłaściwe prowadzenie gospodarstwa domowego (dotyczące m.in. przygotowywania posiłków i utrzymywania porządku) skutkują wystąpieniem problemów społecznych u dzieci, które mogą zaniedbywać obowiązki szkolne i okazywać zachowania naganne.

Tabela nr 36. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	52	42	38
Gruta	5	4	6
Łasin	34	33	31
Radzyń Chełmiński	8	9	9
Rogóżno	34	27	27
Świecie nad Osą	18	11	11
Powiat grudziądzki	151	126	122

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z późn. zm.) wprowadziła funkcję asystenta rodziny, do którego zadań należy m.in. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi; udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.

Tabela nr 37. Liczba asystentów rodziny

Gmina	Liczba asystentów rodziny		
	2017	2018	2019
Grudziądz	1	1	1
Gruta	1	1	1
Łasin	2	2	2
Radzyń Chełmiński	1	1	1
Rogóżno	1	1	1
Świecie nad Osą	1	1	1
Powiat grudziądzki	7	7	7

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Tabela nr 38. Liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny

Gmina	Liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny		
	2017	2018	2019
Grudziądz	16	16	13
Gruta	16	14	15
Łasin	19	21	19
Radzyń Chełmiński	7	7	7
Rogóźno	14	11	13
Świecie nad Osą	14	15	15
Powiat grudziądzki	86	84	82

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.2.10. Problemy związane z zapewnieniem opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców

Brak możliwości sprawowania opieki nad dziećmi przez ich rodziców powoduje konieczność znalezienia osób lub instytucji, które im tę opiekę zapewnią w zastępstwie. Taka sytuacja może być wynikiem śmierci rodziców lub zdarzeń losowych (nagła ciężka choroba, wypadek), jednak bardzo często wiąże się z sytuacjami dysfunkcyjnymi, takimi jak: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zaniedbania, uzależnienia czy przemoc.

Tabela nr 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu sieroctwa

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	0	0	0
Gruta	1	1	2
Łasin	0	0	0
Radzyń Chełmiński	2	2	2
Rogóźno	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	3	3	4

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Zasięg problemów związanych z funkcjonowaniem dzieci pozbawionych opieki rodziców wykazuje analiza liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza ma zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym, przygotować dziecko do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, wesprzeć je w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów z rodziną i rówieśnikami, a także, co bardzo ważne, musi zaspokoić potrzeby emocjonalne dzieci, a także potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne i kulturalno-rekreacyjne.

Pozbawione opieki rodziców dzieci z terenu powiatu grudziądzkiego umieszczane są w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 40. Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego i przebywających w nich dzieci

	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin zastępczych	40	46	43	42
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	55	61	57	58

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu grudziądzkiego na przestrzeni ostatnich lat przekracza 40 i nie wykazuje jednoznacznych tendencji. Podobnie jest z liczbą wychowanków, która oscyluje w granicach 60.

Tabela nr 41. Liczba nowo powstałych rodzin zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego i umieszczonych w nich dzieci

	2017	2018	2019	2020
Liczba nowo powstałych rodzin zastępczych	4	9	5	4
Liczba umieszczonych dzieci	5	12	8	8

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Każdego roku ustanawianych jest od 4 do 9 nowych rodzin zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego, w których decyzjami sądu umieszczanych jest od 5 do 12 dzieci. Warto przy tym zaznaczyć, że nie wszystkie dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych na terenie powiatu grudziądzkiego pochodzą z terenu powiatu grudziądzkiego. Dla przykładu – spośród 8 dzieci umieszczonych w 2020 roku z terenu powiatu grudziądzkiego pochodziło 5.

Tabela nr 42. Liczba dzieci z terenu powiatu grudziądzkiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

	2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	0	2	1	0

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Przypadki wykazane w tabeli powyżej wynikają z faktu, iż rodziną zastępczą została najbliższa rodzina mieszkająca poza terenem powiatu grudziądzkiego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu nie korzystało w minionych latach z możliwości umieszczania dzieci w niezawodowych lub niezawodowych rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Realizując postanowienia Sądu Rejonowego w Grudziądzu, pozbawione opieki rodzicielskiej dzieci umieszczane były w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 43. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu grudziądzkiego

Liczba dzieci	2017	2018	2019	2020
przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem	80	66	64	65
w tym:				
- liczba dzieci z powiatu grudziądzkiego	38	33	41	50
- m. i gm. Łasin	12	10	18	20
- m. i gm. Radzyń Chełmiński	1	0	0	0
- gm. Grudziądz	1	4	5	5
- gm. Gruta	8	4	5	5
- gm. Rogóźno	6	4	2	2
- gm. Świecie nad Osą	10	11	11	18
- liczba dzieci spoza powiatu grudziądzkiego	42	33	23	15

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Do końca 2020 roku na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze – w Białochowie i w Wydrznie; każda dla 30 wychowanków. Z analizy powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba dzieci w przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu grudziądzkiego była stała, przy czym zauważalny był spadek liczby dzieci spoza powiatu grudziądzkiego oraz wzrost liczby dzieci z terenu powiatu.

Tabela nr 44. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu grudziądzkiego

Liczba dzieci	2017	2018	2019	2020
umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem	20	11	15	11
w tym:				
- liczba dzieci z powiatu grudziądzkiego	3	6	15	11
- m. i gm. Łasin	0	0	9	3
- m. i gm. Radzyń Chełmiński	0	0	0	0
- gm. Grudziądz	0	4	3	0
- gm. Gruta	0	0	3	0
- gm. Rogóźno	2	0	0	0
- gm. Świecie nad Osą	1	2	0	8
- liczba dzieci spoza powiatu grudziądzkiego	17	5	0	0

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

W 2018 roku ograniczono, a w 2019 roku zaprzestano przyjmowania dzieci spoza powiatu grudziądzkiego do POW w Białochowie i w Wydrznie. Niestety, liczba umieszczanych dzieci z powiatu grudziądzkiego wzrosła, na co wpływ miały przypadki kierowania do instytucjonalnej pieczy zastępczej przez Sąd licznych rodzeństw (w 2019 roku 8-osobowe rodzeństwo z miasta Łasin, w 2020 roku 7-osobowe rodzeństwo z gminy Świecie nad Osą).

Tabela nr 45. Liczba dzieci z terenu powiatu grudziądzkiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów

	2017	2018	2019	2020
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	0	0	0	0

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Od 2017 roku nie ma dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego, które zostałyby umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu.

2.2.11. Inne problemy społeczne

Pozostałe problemy społeczne, z powodu których można ubiegać się o pomoc społeczną, to potrzeba ochrony handlu ludźmi, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy, a także klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Jak pokazują poniższe tabele, takie sytuacje zdarzają się sporadycznie.

Tabela nr 46. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	0	0	0
Gruta	0	0	0
Łasin	0	0	0
Radzyń Chełmiński	0	0	0
Rogóźno	0	0	1
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	0	0	1

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Tabela nr 47. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	0	0	0
Gruta	0	0	0
Łasin	0	0	0
Radzyń Chełmiński	0	0	0
Rogóźno	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Tabela nr 48. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu klęski żywiołowej lub ekologicznej

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	0	0	0
Gruta	0	0	0
Łasin	0	0	0
Radzyń Chełmiński	0	0	0
Rogóżno	0	0	0
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	0	0	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

O pomoc społeczną mogą ubiegać się również osoby, które opuściły zakład karny i przeżywają trudności w przystosowaniu do życia. Takich przypadków jest w każdej z gmin powiatu grudziądzkiego maksymalnie kilka rocznie.

Tabela nr 49. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	1	1	1
Gruta	10	5	6
Łasin	3	1	2
Radzyń Chełmiński	2	5	3
Rogóżno	5	1	3
Świecie nad Osą	1	0	0
Powiat grudziądzki	22	13	15

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

Katalog problemów społecznych zamykają zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, stanowiące stosunkowo obszerną kategorię.

Ze względu na losowość i nieprzewidywalność tych zdarzeń trudno jest prognozować ich występowanie w przyszłości. Można jednak założyć, że liczba przypadków będzie oscylowała na poziomie podobnym do lat ubiegłych.

Tabela nr 50. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

Gmina	Liczba rodzin		
	2017	2018	2019
Grudziądz	14	11	11
Gruta	11	15	10
Łasin	2	0	1
Radzyń Chełmiński	2	3	2
Rogóżno	0	0	2
Świecie nad Osą	0	0	0
Powiat grudziądzki	29	29	26

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą

2.3. Rozwiązywanie problemów społecznych w powiecie grudziądzkim

2.3.1. Instytucje i organizacje działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) wskazuje, że pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Ustawa nakłada na gminę i powiat określone zadania w zakresie pomocy społecznej – zadania własne (w tym zadania własne o charakterze obowiązkowym) oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Każda gmina ma obowiązek utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej – instytucji realizującej zadania pomocy społecznej, a każdy powiat – powiatowego centrum pomocy rodzinie. Są to więc główne instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

2.3.2. Gminne i Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej

	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz tel. 56 46 634 79 gops@gopsgrudziadz.pl http://bip.gopsgrudziadz.pl/</p>
	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie Gruta 244, 86-330 Mełno tel. 56 46 587 34 gops_gruta@wp.pl https://gruta.pl/category/gops/</p>
	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóżnie Rogóżno 91b, 86-318 Rogóżno tel. 56 46 885 06 gops@rogozno.ug.gov.pl http://rogozno.ug.gov.pl/index.php/gminny-osrodek-pomocy-spoecznej/</p>
	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą Świecie nad Osą 2, 86-341 Świecie nad Osą tel. 56 46 619 51 gops@swiecienadosa.pl https://gopsswiecienadosa.bip.gov.pl/</p>
	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie ul. Radzyńska 2, 86-320 Łasin tel. 56 46 647 12 mgops@lasin.pl http://bip.lasin.pl/?cid=301</p>
	<p>Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim Plac Towarzystwa Jaszczurczego 9 87-220 Radzyń Chełmiński tel. 56 46 266 84 mgops@radzynchelminski.eu https://www.bip.radzynchelminski.pl/144,miejsko-gminny-osrodek-pomocy-spoecznej-w-radzynie-chelminskim</p>

2.3.3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ma swoją siedzibę w Grudziądzu, w budynku Starostwa Powiatowego w Grudziądzu przy ul. Małomłyńskiej 1. Jest instytucją odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na obszarze powiatu. Kluczowe zadania PCPR dotyczą obszarów pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia i rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 marca 2020 r. PCPR zatrudniał 7 osób na stanowiskach:

- kierownik,
- główny księgowy,
- inspektor,
- starszy referent,
- pomoc administracyjna,
- pracownik socjalny,
- koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

W ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu od 1 września 2005 r. funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej (początkowo jako Punkt Informacyjno-Konsultacyjny).

Pełniący raz w tygodniu dyżur psycholog udziela bezpłatnego poradnictwa mieszkańcom powiatu grudziądzkiego znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

2.4. Wnioski z diagnozy. Analiza SWOT

Analiza SWOT powiatu grudziądzkiego pod kątem problemów społecznych	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Korzystne położenie geograficzne• Posiadanie przez powiat programów działań w sferze społecznej• Wykwalifikowana i doświadczona kadra instytucji pomocy społecznej• Doświadczenie w pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej i realizacji projektów• Dobra współpraca PCPR z ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami wspierającymi rodziny w zakresie opieki nad dzieckiem	<ul style="list-style-type: none">• Starzenie się społeczeństwa• Wysoki poziom bezrobocia• Niedostateczna liczba miejsc opieki dla dzieci do lat 3• Niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach• Duża liczba dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej• Niedostateczne usługi transportowe na terenie powiatu (trudności komunikacyjne)• Brak procedury dotyczącej zabezpieczenia dzieci z interwencji

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do środków z Unii Europejskiej • Aktywizacja osób bezrobotnych • Wsparcie osób z niepełnosprawnościami • Wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej • Promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak stabilnych regulacji prawnych • Niepewność związana z pandemią COVID-19 i jej skutkami • Utrzymywanie się wysokiej stopy bezrobocia • Brak nowych inwestycji • Wzrost liczby seniorów pozbawionych opieki rodziny i wymagających wsparcia • Wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami i chorych wymagających wsparcia

3. Rozwiązywanie problemów społecznych w latach 2021-2030

3.1. Misja społeczna powiatu grudziądzkiego

Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 jest systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych, przewyższania trudnych sytuacji życiowych mieszkańców powiatu oraz do działań prewencyjnych, mających na celu zapobieganie występowaniu problemów społecznych.

Dokument skierowany jest do wszystkich mieszkańców powiatu grudziądzkiego i obejmuje zestaw działań wspierających osoby, które z różnych powodów znalazły się w trudnym położeniu i wymagają fachowej pomocy w celu odzyskania zdolności do samodzielnego, prawidłowego funkcjonowania.

Zaplanowane działania powiatu będą kompatybilne z kierunkami i celami, wytyczanymi w gminnych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i innych programach działań w sferze społecznej – tak, by zapewnić mieszkańcom powiatu możliwie najszerszą pomoc i wsparcie.

Misja Strategii wskazuje na naczelny cel polityki społecznej powiatu grudziądzkiego, wokół którego koncentrować się będą działania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej.

Dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 przyjęto następującą misję:

**Tworzenie i sprawne realizowanie inicjatyw
służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych
przy wykorzystaniu aktywnych postaw społeczności lokalnej**

Jest to misja zgodna z tą przedstawioną w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014-2020, a więc oznacza jej bezpośrednią kontynuację w oparciu o zdobyte doświadczenie i dobre praktyki.

Realizacji misji podporządkowane będą cele strategiczne, operacyjne i zadania wytyczone w niniejszym dokumencie. Ich realizacja umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych w celu przywrócenia umiejętności prawidłowego funkcjonowania w środowisku mieszkańcom powiatu.

3.2. Cele strategiczne

W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej i analizę problemów – w ramach wyżej określonej misji – wytyczono cztery cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do urzeczywistnienia misji:

- 1. Aktywizacja zawodowa oraz łagodzenie skutków bezrobocia na terenie powiatu grudziądzkiego**
- 2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków**
- 3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, starszym i chorym oraz ich aktywizacja**
- 4. Kompleksowe wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej w systemie pieczy zastępczej oraz wychowanków opuszczających pieczę zastępczą**

Każdy z wyżej wymienionych celów dotyczy jednego z czterech priorytetowych obszarów społecznych, określonych przez członków Zespołu do spraw opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030, tj.:

- 1) rynek pracy i bezrobocie;
- 2) przemoc w rodzinie;
- 3) niepełnosprawność;
- 4) piecza zastępcza.

3.3. Cele operacyjne i zadania

Cele strategiczne wytyczają główne kierunki działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w powiecie grudziądzkim. Ich konkretyzacja następuje poprzez cele operacyjne, w ramach których określone są szczegółowe zadania przewidziane do realizacji w latach 2021-2030.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO NA LATA 2021-2030		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania
1. Aktywizacja zawodowa oraz łagodzenie skutków bezrobocia na terenie powiatu grudziądzkiego	1.1. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych – wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu	1.1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przy zastosowaniu usług i instrumentów rynku pracy
		1.1.2. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacji w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dostosowania kwalifikacji i kompetencji zawodowych do potrzeb rynku pracy

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO NA LATA 2021-2030		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania
	1.2. Zwiększenie aktywności zawodowej grup defaworyzowanych, w tym osób z niepełnosprawnościami	1.2.1. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami 1.2.2. Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej
2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków	2.1. Zapewnienie ochrony osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	2.1.1. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie 2.1.2. Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej
	2.2. Zapewnienie pomocy osobom stosującym przemoc w rodzinie	2.2.1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy
		2.2.2. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
	2.3. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie	2.3.1. Udział w ogólnopolskich kampaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie
		2.3.2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych dotyczących przemocy w rodzinie
		2.3.3. Podnoszenie poziomu kompetencji kadry podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami, starszym i chorym oraz ich aktywizacja	3.1. Rozwój zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami i osób starszych	3.1.1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi) i osób starszych
		3.1.2. Dofinansowanie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami
	3.2. Poprawa warunków funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w miejscu ich zamieszkania oraz w przestrzeni publicznej	3.2.1. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
		3.2.2. Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami
		3.2.3. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami dla jednostek organizacyjnych samorządu oraz organizacji pozarządowych
	3.3. Aktywizacja osób starszych i z niepełnosprawnościami	3.3.1. Opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO NA LATA 2021-2030		
Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania
4. Kompleksowe wsparcie dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej w systemie pieczy zastępczej oraz osób opuszczających pieczę zastępczą	4.1. Intensyfikacja wsparcia rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji	4.1.1. Świadczenie specjalistycznego wsparcia dla rodzin
		4.1.2. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych adresowanych do rodziców i dzieci
		4.1.3. Praca socjalna i wsparcie działaniami realizowanymi przez asystenta rodziny rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze
	4.2. Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	4.2.1. Promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej
	4.3. Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych	4.3.1. Organizacja szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych i pracowników POW
		4.3.2. Organizacja szkoleń i warsztatów dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej
		4.3.3. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych
		4.3.4. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą
	4.4. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób opuszczających pieczę zastępczą	4.4.1. Organizacja szkoleń i warsztatów dla osób opuszczających pieczę zastępczą

3.4. Wskaźniki realizacji zadań

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy
1.1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przy zastosowaniu usług i instrumentów rynku pracy	- liczba osób bezrobotnych korzystających z usług i instrumentów rynku pracy - liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywizacji	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu
1.1.2. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacji w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dostosowania kwalifikacji i kompetencji zawodowych do potrzeb rynku pracy	- liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu; Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Łasinie
1.2.1. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami	- liczba zrealizowanych projektów	Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu; organizacje pozarządowe

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy
1.2.2. Prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej	- liczba uczestników	Powiat Grudziądzki; organizacje pozarządowe; Warsztat Terapii Zajęciowej w Grucie; Warsztat Terapii Zajęciowej w Łasinie
2.1.1. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie	- liczba osób korzystających - liczba udzielonych porad	Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
2.1.2. Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej	- liczba osób korzystających - liczba udzielonych porad	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
2.2.1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	- liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
2.2.2. Realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	- liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
2.3.1. Udział w kampaniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- liczba zrealizowanych kampanii	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej; Komenda Miejska Policji w Grudziądzu
2.3.2. Podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych dotyczących przemocy w rodzinie	- liczba zrealizowanych przedsięwzięć	Komenda Miejska Policji w Grudziądzu; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grudziądzu
2.3.3. Podnoszenie poziomu kompetencji kadry podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	- liczba pracowników podnoszących kwalifikacje	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
3.1.1. Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi) i osób starszych	- liczba utworzonych/prowadzonych ośrodków wsparcia - liczba osób korzystających z ośrodków wsparcia	Powiat Grudziądzki; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; organizacje pozarządowe
3.1.2. Dofinansowanie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami	- liczba osób, które skorzystały z dofinansowania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
3.2.1. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	- liczba budynków użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery	Powiat Grudziądzki; Gminy; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
3.2.2. Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami	- liczba osób, które skorzystały z dofinansowania	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy
3.2.3. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewodu osób z niepełnosprawnościami dla jednostek organizacyjnych samorządu oraz organizacji pozarządowych	- liczba zakupionych pojazdów	Powiat Grudziądzki; Gminy; organizacje pozarządowe
3.3.1. Opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze	- liczba programów/projektów	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej; organizacje pozarządowe
4.1.1. Świadczenie specjalistycznego wsparcia dla rodzin	- liczba osób korzystających - liczba udzielonych porad	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
4.1.2. Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych adresowanych do rodziców i dzieci	- liczba programów - liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grudziądzu
4.1.3. Praca socjalna i wsparcie działaniami realizowanymi przez asystenta rodziny rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	- liczba asystentów - liczba rodzin objętych opieką asystenta	Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
4.2.1. Promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej	- liczba inicjatyw	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
4.3.1. Organizacja szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych i pracowników POW	- liczba szkoleń/warsztatów - liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wydrznie
4.3.2. Organizacja szkoleń i warsztatów dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej	- liczba szkoleń/warsztatów - liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu; Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wydrznie
4.3.3. Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych	- liczba spotkań - liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
4.3.4. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą	- liczba osób korzystających - liczba udzielonych porad	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
4.4.1. Organizacja szkoleń i warsztatów dla osób opuszczających pieczę zastępczą	- liczba szkoleń/warsztatów - liczba uczestników	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

3.5. Sposób realizacji Strategii i ramy finansowe

System realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 tworzą podmioty zarządzające, koordynujące i realizujące.

Podmiotem odpowiadającym za wykonanie uchwały Rady Powiatu Grudziądzkiego w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 jest Zarząd Powiatu Grudziądzkiego.

Koordynatorem realizacji dokumentu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, zaś realizatorami poszczególnych celów strategicznych, celów operacyjnych i wpisanych w nie zadań – obok PCPR – są:

- samorząd powiatowy;
- samorządy gminne;
- gminne ośrodki pomocy społecznej;
- Powiatowy Urząd Pracy w Grudziądzu;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grudziądzu;
- Komenda Miejska Policji w Grudziądzu;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Grucie;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Łasinie;
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Łasinie;
- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wydrznie;
- organizacje pozarządowe.

3.6. Monitoring i ewaluacja

Ocena stopnia realizacji Strategii odnosi się do wskaźników ilościowych określonych dla poszczególnych działań, a także – jeżeli jest to możliwe – z uwzględnieniem wskaźników jakościowych.

Monitorowanie pozwoli na ocenę zakładanych wyników przyjętych działań, jak i na ewentualne korekty.

Strategia, aby mogła odegrać swoją rolę w realizacji polityki społecznej, powinna mieć charakter dokumentu otwartego. Rzeczywistość społeczna podlega bowiem zmianom, których nie można do końca przewidzieć. Konieczne jest zatem adekwatne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania.

Oceny stopnia realizacji Strategii dokonywać będzie powołany przez Zarząd Powiatu Zespół Zadaniowy ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, który raz w roku będzie składał Zarządowi Powiatu sprawozdanie z realizacji Strategii. Termin przekazania sprawozdania za rok poprzedni wyznacza się na koniec II kwartału.

Zespół będzie również oceniać aktualność przyjętych w Strategii: diagnozy, misji, celów strategicznych, celów operacyjnych, zadań oraz ich mierników efektywności (wskaźników), a także inicjować podjęcie kroków zmierzających do realizacji obranych kierunków działań.

Ostateczną decyzję o rozpoczęciu procesu aktualizacji Strategii podejmie Zarząd Powiatu po rozpatrzeniu stanowiska Zespołu sformułowanego na piśmie.

3.7. Finansowanie Strategii

Środki finansowe na działania zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030 będą pochodzić z różnych źródeł. Ich wysokość nie jest możliwa do określenia w perspektywie do 2030 roku.

Podstawowymi źródłami finansowania działań Strategii są:

- budżet powiatu grudziądzkiego;
- budżet państwa;
- fundusze europejskie;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Źródła finansowania powinny być przedmiotem analizy Zespołu Zadaniowego ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grudziądzkiego na lata 2021-2030.

Pojawienie się nowych źródeł lub brak możliwości finansowania przyjętych w Strategii działań mogą stanowić przyczynę rozpoczęcia procesu jej aktualizacji.

Przewodnicząca Rady

/-/ Marzena Dembek

